

3 Aruba

Tegenslag en harde besluiten onder donkere wolken

9 Wereld

Landelijke intocht Sinterklaas goed verlopen, elders veel onrust

10 Economie

VW schakelt tandje bij met elektrisch rijden

12 Sport

Oranje zet wereldkampioen Frankrijk te kijk

Alarmerende cijfers sociale status Aruba achtergehouden

ORANJESTAD — Een onderzoek van Directie Sociale Zaken (DSZ) laat alarmerende cijfers zien over de sociaal-maatschappelijke status van Aruba. Dat kwam al naar voren toen het rapport gereedkwam in februari 2017. Er is door DSZ destijds aan de bel getrokken, maar de toenmalige Sociale Zaken-minister (Paul Croes) gaf opdracht om dit niet publiekelijk te bespreken. Dat verklaart de DSZ-directeur Glenda Hernandez desgevraagd aan de *Amigoe*. Het livijge rapport is indertijd opgesteld in opdracht van de directeur, om een meerjarig beleid te formuleren op basis van cijfers.

door onze verslaggever Nadine Salas

Er is vier maanden gewerkt aan het rapport met de naam *Social development: a situational analysis of Aruba case*, waarvan de *Amigoe* deze week een kopie ter beschikking kreeg. Het werpt een nieuw licht op de mishandeling en de daaropvolgende tragische dood van de peuters Roshandrick (5) en Rishandroh (3). “Voor ons kwam de dood van de twee jongens niet als een verrassing”, zegt de directeur. “We zagen dat al aan de cijfers in februari, in november waren de jongens dood. Aan de gegevens kun je zien dat de sociale achteruitgang vrij groot is. We bevinden ons midden in een sociale crisis.” In het onderzoek worden de censusgegevens vergeleken om demografische ontwikkelingen te analyseren en de doelgroepen van DSZ onder de loep te nemen. Volgens de directeur speelt dit al vanaf begin jaren ‘90, toen de bevolking op Aruba zich zo goed als

verdubbelde, van 60.000 inwoners naar zo’n 110.000 in 1990. De sociale voorzieningen hebben zich echter niet verdubbeld en die gingen erop achteruit, legt Hernandez uit. Ook is er zo’n 40 procent gekort op subsidiegeld voor stichtingen. “De omslag kwam in 1990, dat zie je aan de hand van de cijfers.” Het onderzoek is gebaseerd op de census van 2010. “In 2020 komt er een nieuwe census en dan beschikken we in 2021 over nieuwe cijfers die we kunnen vergelijken”, zegt Hernandez.

Werkloosheidscijfers
Volgens de directeur is er sprake van hoge werkloosheid, vooral onder jongeren. De algemene werkloosheid was 0,6 procent in 1991, 10,6 procent in 2010 en 7,5 procent in 2014, zo is in het onderzoek te lezen. De jeugdwerkloosheid (15-24 jaar) hier, 28,9 procent in 2010, lag echter aanzienlijk hoger dan de wereldwerkloosheidscijfers (13,1 procent) en die van Latijns-Amerika

en het Caribisch gebied (15,1 procent) in hetzelfde jaar. In de laatste jaren is de jeugdwerkloosheid wel iets gedaald. Volgens onderzoeken van directie Arbeid was de werkloosheid onder jongeren 23,5 procent in 2011, 22,8 procent in 2014 en 18,2 procent in 2015. De economische inactieve populatie is wel toegenomen met 582 jongeren, wat impliceert dat veel jongeren niet actief zoeken naar werk en zich teruggetrokken hebben uit de arbeidsmarkt.

Veel vroegtijdige schoolverlaters
Hoewel de schoolparticipatie op Aruba goed is en er bijna geen analfabetisme heerst, maken veel jongeren hun opleiding niet af. Vier van de tien jongeren tussen 15-24 die niet naar school gaan, hebben de opleiding verlaten zonder diploma in 2010. “Het CBS gaat dan naar zo’n huis en vraagt aan de jongere ‘wat doe je op dit moment, ben je aan het werken of op school’ en die zegt: ik doe op dit moment niks”, legt Hernandez uit. “Voorheen werd gezegd: ze zijn aan het doorstromen.” Slechts 12 procent van de bevolking behaalt een bachelordiploma of hoger. Van de mensen die in het buitenland gaan studeren, blijft tussen de 21 en 34 procent in het buitenland wonen.

Vervolg op pagina 3.

Zonnig tafereel

Foto: Nadine Salas

ORANJESTAD — Cruiseschip *Norwegian Sun* is een opvallende verschijning met haar felgekleurde decoraties. Het is een van de drie cruiseschepen die vandaag in de haven van Oranjestad zijn aangemeerd en ze vervoert ruim 1800 passagiers volgens het kuststation van Aruba Ports Authority. Om half zes vertrekt de *Norwegian Sun* om koers te zetten naar Curaçao. Vanaf de oude markt zijn de aangemeerde visserboten goed te zien, alsmede pelikaan ‘Charlie’. Die wacht geduldig aan de kant op de komst van piskechi en andere lekkere visjes, volgens een van de marktkraamhouders.

‘Overbelaste lijnen door actie tegen palmolie’

AMSTERDAM — Een actie tegen palmolie heeft volgens Milieudefensie vandaag tot overbelaste lijnen geleid bij ABN AMRO, ING en Rabobank.

Bekende Nederlanders als Froukje Jansen, boze bankklanten en burgers belden de banken volgens de milieuorganisatie plat vanuit een callcenter op de Dam

in Amsterdam en ruim 200 locaties in Nederland. Zij eisen dat de banken hun geld weghalen bij de palmolie-industrie; een industrie die verantwoordelijk is voor

grootschalige ontbossing, landroof en mensenrechtenschendingen. In totaal zijn per telefoon en internet meer dan 3500 klachten ingediend. De gemiddelde wachttijd liep op tot tien minuten, zegt Milieudefensie. “De massale klachten-

stroom laat duidelijk zien dat Nederlanders willen dat hun spaargeld bijdraagt aan een betere wereld; niet aan de kap van het regenwoud. Banken, luister naar je klanten, en bescherm het regenwoud!”, aldus Rolf Schipper, campagneleider van Milieudefensie.

125.000 actievoerders op Franse wegen

Foto: AFP

Actievoerders met gele hesjes blokkeerde vandaag massaal de Franse wegen.

PARIJS — Het aantal actievoerders tegen de hoge brandstofprijzen in Frankrijk was vandaag tegen het middaguur gegroeid tot bijna 125.000. Dat meldde het Franse ministerie van Binnenlandse Zaken.

Het departement telde ruim 2000 plaatsen waar actie werd gevoerd, voornamelijk blokkades van wegen. De

sfeer bij sommige actieplaatsten was grimmig. Bij de plaats Pont-de-Beauvoisin in de Savoie viel een dode toen een vrouw een actievoerster aanreed. De automobiliste wilde haar dochter

naar het ziekenhuis brengen en raakte in paniek toen ze niet verder kon. Bij de acties raakten 47 mensen gewond, van wie drie ernstig. De politie verrichtte zeker 224 arrestaties.

Japan Airlines verscherpt controle op piloten

SHINAGAWA — Japan Airlines gaat vanaf maandag scherper controleren op het alcoholgebruik door piloten. Aanleiding is de arrestatie van een dronken piloot van de maatschappij vlak voor vertrek van een vlucht vorige maand op het Londense Heathrow Airport.

De luchtvaartmaatschappij introduceert een nieuw soort blaastest voor vliegvelden in het buitenland. Deze is alleen nog in gebruik op Heathrow Airport

en op sommige vliegvelden in Japan. Piloten mogen 24 uur voorafgaand aan een vlucht geen alcohol drinken. Japan Airlines heeft vaker te maken met dronken pilo-

ten. Een woordvoerder van het vliegbedrijf zegt dat er sinds augustus 2017 al negentien zaken zijn geweest waarbij vliegeniers te veel alcohol in hun bloed hadden. Hierdoor vertrokken vluchten te laat.

De piloot die vorige maand werd gearresteerd dronk negen keer meer dan toegestaan.

Onderzoek naar telefoontje Mladic naar Servië

SCHEVENINGEN — De voormalige Bosnisch-Servische legerleider Ratko Mladic heeft mogelijk de regels overtreden door gisteren vanuit de gevangenis in Scheveningen te bellen naar de zender Happy TV. Hij sprak in dit Servische ochtendprogramma met zijn zoon Darko en andere gasten in de show.

Het VN-oorlogstribunaal MICT, dat de zaak van Mladic in behandeling heeft, onderzoekt of de oud-legerleider met zijn telefoontje in de fout is gegaan. Een MICT-woordvoerder zei tegen de nieuwssite *BalkanInsight* dat

Foto: AFP

Archieffoto van Mladic bij aankomst bij het Joegoslavietribunaal in november 2017.

gevangenen het recht hebben om contact te hebben met familieleden, zonder dat ze daar vooraf toestemming voor nodig hebben van het MICT-secretariaat. Voor contact met de media is die toestemming wel nodig. Mladic kreeg vorig jaar levenslang, onder meer vanwege de volkerenmoord in Srebrenica. Mladic’ troepen liepen die stad in 1995 onder de voet. Kort daarna werden vele duizenden moslimmannen en -jongens gedood. Srebrenica stond destijds onder de bescherming van Nederlandse vredesmilitairen. Hij is tegen die veroordeling in beroep gegaan.

Te huur voor lange termijn per 1 april 2019 of 1 maart 2019 of eerder:
Een leuke gezellige **2 slaapkamer woning** te Wayaca Residence
De woning is semi gemeubild (in overleg).
Huurprijs per maand **awg 2.100,00** (in overleg).
Voor meer informatie: **+297-7310001**

NOCTUA Caribbean
Compliance & Financial Solutions
www.noctua-caribbean.com
+297-5945681

PEST BUSTERS SOLUTIONS
PEST CONTROL SERVICES
561 9900
Ask about our October Spooktacular Savings!

Verzekeringen
Pensioenen
Hypotheeken
ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.
Dienstverlening met een persoonlijk karakter
Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

TRAMPOLIN
Een dagopvang waar hulpbehoevende kinderen worden begeleid om in de toekomst te functioneren binnen de arbeidsmarkt.

Heeft u interesse om te adverteren?
Bel ons op telefoonnummer **582-4333** of stuur ons een email: avisoaruba@amigoe.com

"What about...
The beach
today,
nice- clean-
and pure **white sand...**"

Aruba is Beautiful!
...And Clean...

Support:
Fundacion Aruba Limpi
583-8383

Losse Verkooppunten
Super Food
Citgo Sasaki
Citgo Seroe Blanco
Citgo Boulevard
Citgo St. Cruz
S. Chow
Ling & Sons
Plaza Book Shop (Dakota)
Wei Ming Supermarket
Mundo Nobo Supermarket
Johnson Supermarket
Fa Yang Supermarket
Springfield Supermarket
Bloemond Supermarket
Moko Minimarket
Bruna
Cheng's Supermarket
The Market Alhambra Mall
Foodcenter
N.G/ Supermarket
Zhang's Supermarket

TUR DIA 9:00AM-7.00PM / SUNDAY 10:00AM-2:00PM
KE KE MEGA MART **#1 Family Store!**
Cura Cabai # 141 (Na Ex Dowco) Tel: 584-5180 Fax: 584-1359
Sale Sale Sale
ENTIRE STORE 20% off

Stainless Steel	20% off	Tur fan	20% off
Tur makeup items	20% off	Tur bicycle	20% off
Tur accessories	20% off	Tur maleta	20% off
Tur panty/B.H.	20% off	Tur cos pa auto	20% off
Tur comforter	20% off	Tur headphone	20% off
Tur paña	20% off	Tur bluetooth speaker	20% off
Tur sapato	20% off	Tur X'mas decoration	20% off
Tur cos pa cas	20% off	Tur X'mas light	20% off
Tur cos pa baño	20% off	Tur beach chair	20% off
Tur cos electrico	20% off	Tur holoshi	20% off
Tur tas	20% off	Tur wall clock	20% off
Tur coi hunga	20% off		

Best Price Best Service
Spend 25,= or more & receive 20% discount.

University of Aruba
Lecture
Astroimaging: Past, Present & Future
University of Aruba is proud to host the inauguration and lecture of Space and Nature Aruba Foundation.
Spectacular images of the cosmos have enabled humans to understand the Universe we live in. This talk will take us through the high points of astronomical imaging, from the invention of photography, the perfection of multi-color ground-based imaging with large telescopes, to the construction of the Hubble Space Telescope. I will conclude by showing glimpses of the future, when three huge ground-based telescopes now under construction will use a new technique called adaptive optics to obtain images that are 10 times sharper than Hubble and see stars that are 100 times fainter.
Speaker: Sandra Moore Faber is University Professor Emerita at the University of California, Santa Cruz, and a staff member of the UCO / Lick Observatory. She is an observational astronomer with research interests in cosmology and galaxy formation.
Tuesday, November 20 at 7 p.m.
Aula, University of Aruba
J.E. Irausquinplein 4
Entrance is free of charge
Information
www.ua.aw / 5262259

over de top
onbeperkt LTE data plan

1 dag
onbeperkt data
afl. 5.00

3 dagen
onbeperkt data
afl. 10.00

7 dagen
onbeperkt data
afl. 18.00

koop nu
Digicel

Meer dan alléén een krant!
Sluit een abonnement bij Amigoe en maak kans om fantastische prijzen te winnen!
Nieuwe abonnees maken kans op o.a. een weekend-stay bij The Mill Resort tot een jaar gratis abonnement van Amigoe!
ABONNEER NU! 582-4333
Ben je al abonnee?
Breng een nieuwe abonnee mee en maak kans op een gratis dagje Wellness!

Ook overal de Amigoe lezen?
Kijk dan snel op www.amigoe.com

Happiness in a bowl
New England Clam Chowder
NEW!

 Creamy Chicken Wild Rice	 Homestyle Chicken Noodle	 French Onion	 Creamy Chicken Dumplings
 Loaded Baked Potato Bacon	 Black Bean	 Broccoli Cheddar	 Cream of Mushroom

SUBWAY
©2018 Subway IP Inc. SUBWAY® is a registered trademark of Subway IP Inc. Images for illustrative purposes only. Not valid with other promotions or offers. *Additional charges for extra ingredients, drinks, sides, converting to salad and/or combos. No substitutions.

1 jaar kabinet Wever-Croes

Tegenslag en harde besluiten onder donkere wolken

ORANJESTAD — Het is gisteren precies een jaar geleden dat het kabinet Wever-Croes officieel werd gepresenteerd. Als aanloop naar een serie interviews met de leiders van de coalitie en de oppositie blikte de Amigoe terug op een bewogen en bijzonder moeilijk regeringsjaar. Hier volgt het verhaal van een crisis-kabinet.

door onze verslaggever
Ariën Rasmijn

Toen MEP-leider Evelyn Wever-Croes op 16 november in het pand van Aruba Ports Authority haar kabinet voor de camera's van de lokale pers presenteerde, was de vermoeidheid zichtbaar in haar ogen. Niet alleen was er – met een lange, zware verkiezingscampagne nog in de benen – wekenlang pittig onderhandeld met de twee partijen POR en RED, wat leidde tot opvallende compromissen zoals bijvoorbeeld het toch aangaan van een achtkoppig kabinet in plaats van de zeven waar alle drie mee campagne hadden gevoerd. Het was geen vanzelfsprekende combinatie. Met name de lange, nogal negatieve geschiedenis tussen oud-AVP'er Otmar Oduber en MEP moest worden gladgestreken en met RED's Ricardo Croes had niemand eerder samengewerkt. Niet voor niets duurden de onderhandelingen naar een definitief akkoord en uiteindelijk een portefeuillevdeling bijna twee maanden. Uiteindelijk stond daar de eerste coalitie in zestien jaar en de eerste aankomende vrouwelijke premier van Aruba.

Tekorten

Maar er was nog zoveel meer wat de aankomende minpres wakker had gehouden. Tijdens de informatiegesprekken op het kantoor van gouverneur Alfonso Boekhoudt was duidelijk geworden dat de realiteit van de openbare financiën toch anders in el-

kaar stak dan waar de vorige regering op had gerekend. Er bleek een diep gat van ruim 195 miljoen florin in de begroting, waar juist een overschot had moeten zijn. In een interview met *Caribisch Netwerk* sprak Wever-Croes, toen nog informateur, al over het moeten herstellen van vrouwen vanuit Nederland en corruptiebestrijding. Toen hing er ook een koninklijk besluit in de lucht over het thema integriteit. Een slechtere start voor een kabinet was nauwelijks voorstelbaar.

Opstarten

In de maanden die volgden na de beëdiging werd het er volgens de lezing van het kabinet ook niet makkelijk-er op. Zo zou er nauwelijks sprake zijn geweest van een overdracht van de portefeuilles en zou zelfs het Bestuurskantoor voor een groot deel van meubels en werkgerei zijn ontdaan door de vorige bewoners, waardoor het opstarten van de dagelijkse werkzaamheden vast kwam te zitten.

Het ondenkbare

En toen gebeurde het ondenkbare. De jonge broers Rishandroh en Rishandrick kwamen op gruwelijke wijze om en in één keer werd duidelijk hoe wijd en hoe diep de sociale problematiek op Aruba is en hoe inadequaat, onderbemand en verwaarloosd de hulpdiensten. Het voornemen in het aan de voet van de Hooiberg onderstekende regeerakkoord om de mens centraal te stellen,

had opeens meer weg van de goden verzoeken. Meer familiedrama's volgden en met het ontstane maatschappelijke debat over huiselijk geweld kwam er ook meer druk op het kabinet om iets te doen. Het kwam langzaam op gang. Commissies werden geïnstalleerd en inventarissen werden opgemaakt. Een jaar later is pijnlijk duidelijk dat er te lang een deksel op de beerput werd gehouden, maar ook dat concrete stappen vaak de traagheid van een gletsjer hebben. Vanuit het veld is het gemor ook goed hoorbaar. Waarom zoveel commissies en onderzoeken als er letterlijk stapels met rapporten en plannen al jaren klaar liggen om uitgevoerd te worden?

Nederland

De relatie met Nederland werd actief opgezocht, maar werd aan de overkant ontvangen met scepsis en een afwachtende houding. Nederland houdt nog altijd de boot af als het gaat om het inschrijven voor een mildere lening. Opvallend is ook dat een jaar na dato alleen de nieuwe begrotingsnormen formeel bekend zijn, maar dat deze, de herziene schuld-norm en ook de aangekondigde nieuwe personeels-norm niet bekend zijn, laat staan formeel geaccordeerd in een mooi fotomoment. Net zo opvallend is ook hoe Nederland pertinent de boot afhoudt als het gaat om hoe te handelen in het geval dat er massa-migratie vanuit buurland Venezuela plaatsvindt.

Beweging

Maar daar waar Nederland wel zijn aanwezigheid wil laten voelen is er beweging. Besluiten die dit kabinet maakt zijn vaak ook het

RED-leider Ricardo Croes, MEP-leider Evelyn Wever-Croes en POR-leider Otmar Oduber na het ondertekenen van het regeerakkoord, begin november vorig jaar. Het zou hierna nog twee weken duren tot de portefeuilles waren uitgedeeld.

directe resultaat van deze druk. Sommige van deze besluiten, zoals het afschaffen van de overtolligheids-poule, zijn zo moedig dat ze onder andere omstandigheden nooit zouden zijn genomen. Andere besluiten, zoals de geplande hervorming van het belastingstelsel, zijn onvermijdelijk. Het invoeren van de crisishoefting en het weghalen van onder meer subsidies op accijnzen zijn ronduit pijnlijk.

Ambitie

En dan heb je de eigen besluiten en plannen op het gebied van onder meer innovatie, zelfvoorziening, onderwijs en volksgezondheid die wel degelijk het ambitieuze karakter van deze partijcombinatie laten zien. Betere automatiseringsprocessen binnen de overheid, nieuwe vormen van landbouw, het versterken van Papiaments binnen het onderwijs en de aanstaande

legalisatie van medicinale cannabis zijn peilers waar dit kabinet een nalatenschap op zou kunnen bouwen, mits goed uitgevoerd. Maar daar is het nog veel te vroeg voor.

Missers

Natuurlijk heb je binnen een jaar ook genoeg missers en teveel gemiste kansen om op te noemen. Of het nu door onervarenheid komt, zoals het mislukte initiatief van de minister van Onderwijs om de rechtspositie van docenten te hervormen, of het onhandige gesteggel van de minister van Toerisme, Volksgezondheid en Sport rondom de Lotto en het doordrukken van Aru-BIG, of door dubieus ogende besluiten rond de bouw van nieuwe hotels en het nog altijd ontbreken van een harde milieuwet of echt beleid op gebied van cultuur. En iedereen heeft vast ook wel die ene slechte mop gehoord

over de minister die zijn ex-partner twee commissariat-ten gaf.

Een kwart

Maar ondanks dit alles staat dit kabinet er nog steeds op een kwart van de volle rit, ondanks openlijke conflicten zoals rond Serlimar en ondanks het feit dat er door de financiële stand van zaken zoveel moest en ongetwijfeld nog zal moeten worden ingeleverd en ondanks de druk vanuit met name de gele achterban om te breken en eindelijk 'voor de eigen mensen te zorgen'. Dit was, in grote lijnen, hoe de Amigoe in een verslaggeving het eerste jaar van het kabinet Wever-Croes heeft gezien en opgetekend. In de komende dagen volgen interviews met de partijleiders over hoe zij het afgelopen jaar hebben meegemaakt, te beginnen op maandag met een uitgebreid gesprek met premier Evelyn Wever-Croes.

Alarmerende cijfers sociale status Aruba achtergehouden

Vervolg van pagina 1

“Je hebt ook groepen waarvan je weet als ze zich niet redden, dat het gaat escaleren. Mijn punt is: je hebt een grote groep jongeren zonder diploma. Dan mis je de boot voor het leven, want dat betekent dat deze jongeren niet meer aan de slag kunnen en zich van de maatschappij afscheiden en marginaliseren”, zegt Hernandez. “En marginaliseren leidt tot hogere criminaliteit, dat is bewezen. “Ik zeg niet dat oorzaak-gevolg lineair is getrokken, maar je kunt het wel verwachten.” Zo werden er 702 geweldsdelicten geregistreerd per 100.000 mensen in 2014. En met 1220 autodiefstallen per 100.000 inwoners in 2013 heeft Aruba wereldwijd een van de hoogste percentages ter wereld.

Toerisme-industrie

De groei van de toeristen-restaurantindustrie heeft veel invloed gehad op de sociale ontwikkelingen, stelt het onderzoek. De veelal laagbetaalde banen trokken ook veel buitenlandse werknemers aan. “Als ze in hun eigen land niet rondkomen, dan komen ze hier en dat zijn mensen die soms ook een stuk criminaliteit meenemen. Dat is sociale problematiek, dat heb je ook hier, op Aruba”, zegt de directeur. De salarissen in deze industrie zijn ook aan de lage kant. Drie van de tien medewerkers verdient minder dan bruto 2000 florin per maand en 80 procent minder dan bruto 3000 florin per maand volgens de census 2010. Aan de andere kant, omdat dit veelal om laaggeschoold werk gaat, zou overwogen kunnen worden om de hoe-

veelheid migranten hier-voor te beperken om zo werkeloze jongeren de kans te geven om hier meer profijt van te trekken, zo staat te lezen in de analyse. Hiermee zou voorkomen kunnen worden dat deze sociaal buitengesloten raken.

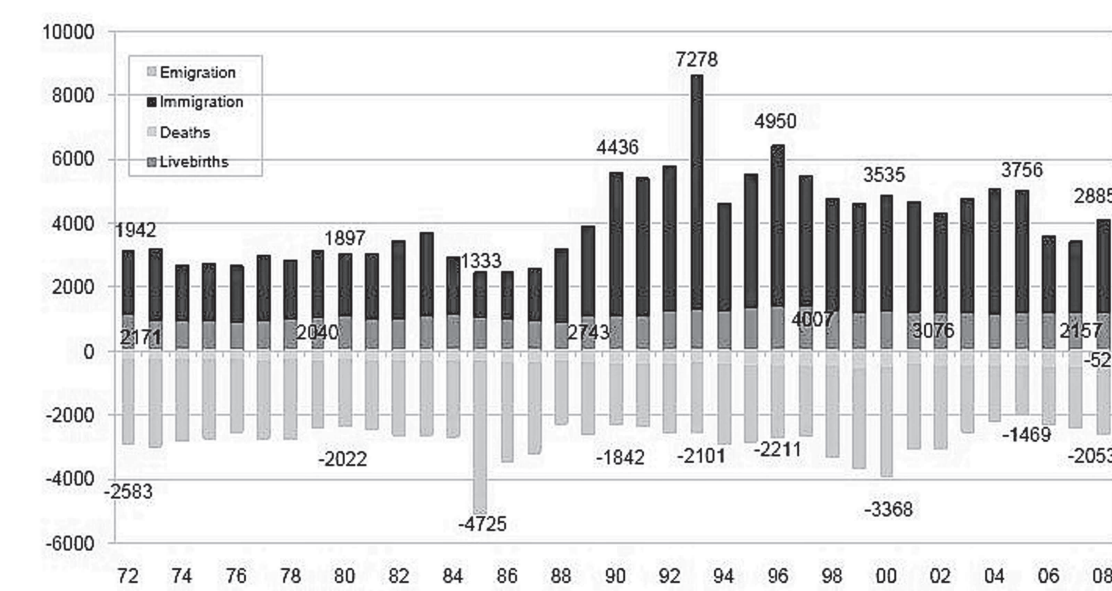
Huishoudens

De bevolkingsgroei, vergrijzing, immigratie en de veranderende normen en waarden en wetgeving hebben impact gehad op familielverbanden, stelt het onderzoek. In 1981 bestond 71 procent van de huishoudens uit kernfamilies (gezinnen in de oorspronkelijke samenstelling), in 2010 is dat nog maar 47 procent. Samengestelde huishoudens zijn over dezelfde periode gegroeid van 2,5 procent naar 17 procent. Ook eenpersoonshuishoudens zijn in die jaren met 61 procent gegroeid en maken nu 10 procent uit van alle huishoudens. Het is bekend dat hoofden van eenpersoonshuishoudens ook minder verdienen, stelt het onderzoek.

Gezinsstructuur onder druk

Van op Aruba geboren moeders is 38,6 procent alleenstaand, 46 procent is nooit getrouwd, vier op de tien is gescheiden. Ook de echtscheidingscijfers van Aruba zijn aan de hoge kant. Het aantal gescheiden mensen (alle leeftijden) in de totale bevolking verzesvoudigde tussen 1972 en 2010. Het gezicht van de typische sociale zakenclint is dan ook een jonge alleenstaande moeder met een of meer minderjarige kinderen met een laag of geen inkomen, zo staat te lezen in het onderzoek. In 2015 was twee op de drie bijstandstrekkers vrouw. De helft van de ‘gezinsuitkeringen’ gaat

Chart 1 Demographic development between 1972 and 2008

Source: CBS Aruba

De bevolkingsgroei van 1972 tot en met 2008 - CBS.

18 (Projected) youth unemployment rate by region by 2010 (ILO)

REGION	YOUTH UNEMPLOYMENT RATE (%)
WORLD	13.1
Developed Economies & European Union	19.1
Central & South -Eastern Europe (non-EU & CIS)	20.2
East Asia	8.4
South East Asia & the Pacific	14.8
South Asia	10.3
Latin America & The Caribbean	15.8
Middle East	23.7
North Africa	23.8
Sub-Saharan Africa	12.3
ARUBA	28.9

Source: ILO. August 2010. Global Employment trends for Youth. p.47. Geneva.

De Arubaanse jeugdwerkloosheidcijfers in vergelijking met de rest van de wereld.

naar huishoudens met alleenstaande ouders en 45 procent naar eenpersoonshuishoudens. Opmerkelijk-ker nog is dat van de uitkeringontvangers in 2016, 35 procent nooit een baan heeft gehad. En meer dan

de helft van de bijstandontvangers tussen de 17 en 24 jaar in 2016 heeft geen enkele werkervaring.

De veranderingen in familiestructuren legt ook druk op de markt voor betaalba-

re woningen. De geschetste situatie geeft ook aan dat families hoognodig ondersteund moeten worden om de kwetsbare familieleden beter te beschermen, is een van de conclusies van het onderzoek.

Reizigers Aruba en Bonaire worden omgeboekt op luchthaven

85 procent van passagiers InselAir omgeboekt

WILLEMSTAD — Ook gisteren zijn alle vluchten van InselAir geannuleerd wegens onvoorzien onderhoud. Met behulp van Winair, KLM, Divi Divi en Aruba Airlines is inmiddels 85 procent van de reizigers omgeboekt. Dat meldde de directie van de luchtvaartmaatschappij gisteren in een persbericht.

Zoals de krant eerder berichtte staan alle toestellen aan de grond wegens onderhoud. Donderdag stonden op de website nog een aantal vluchten gepland voor die avond, maar inmiddels hebben alle vluchten de status ‘canceled’. “Veiligheid staat bij ons op de eerste plek. We doen ons uiterste best om alle passagiers zo snel mogelijk naar hun bestemming te brengen”, zo liet de maatschappij weten. De directie meldt verder dat de onderhoudsteams, met hulp van het managementteam van de luchthaven van St. Maarten, ervoor zorgen

dat de vliegtuigen voldoen aan alle lokale en internationale normen, evenals de eigen normen van volledige veiligheid voor de bemanning en reizigers.

Melden op luchthaven Alhoewel de vluchten van InselAir geannuleerd zijn, dienden reizigers zich gisteren conform het vluchtschema wel te melden op de luchthaven, zodat ze konden worden omgeboekt op een vlucht van Divi Divi of Aruba Airlines. Dit geldt niet voor de reizigers die per e-mail of telefonisch ander bericht hebben gekregen. Er zal contact worden opgenomen met mensen die naar of vanaf St. Maarten reizen.

“Ons callcenter, loket en luchthavenkantoor proberen alle passagiers te contacteren die we nog niet hebben weten te bereiken. We vragen iedereen om onze website in te gaten te houden en tevens onze Facebook-pagina te volgen voor de meest actuele informatie.”

IN HET KORT

In de arm nemen

In een woning bij Pos Chiquito werd ingebroken. De politie sprak ter plaatse met aangever W. die verklaarde dat zijn vader even weg was en alles op slot had gedaan. Toen de man een uur later terugkwam, zag hij dat het slot van de achterste deur van de woning opengebroken was. Toen hij naar binnen ging, trof hij twee jongens met slank postuur aan die in de kamers zaten te rommelen. Toen ze de vader opmerkten, probeerden ze naar de achterdeur te rennen, de man greep er een vast maar die glipte los en ze ontkwamen. De patrouille controleerde de woning op sporen en nam aangifte op. De dieven ontkwamen met twee gouden armbanden.

Beroving

De politie werd woensdagavond rond middernacht naar de Hendrikstraat gestuurd waar een man beroofd en mishandeld zou zijn. Het slachtoffer verklaarde dat hij in de Ranchostraat reed en op een kruispunt stilstond om voorrang te verlenen, toen ineens een groep van zes jongens in zijn richting kwam. Volgens de man waren ze allemaal gekleed in korte broeken en hadden rastahaar. Hij probeerde om uit zijn pick-up te komen en zichzelf te verdedigen maar er was teveel overmacht. Een van de jongens sprong in zijn auto en reed ermee weg. Ook beroofden ze hem van zijn mobiele telefoon en portemonnee met 600 florin. Uiteindelijk vond hij zijn auto terug voor de Taco Bell, echter zonder sleutel. Een jonge vrouw gaf hem de sleutel terug, ze verklaarde dat een jonge bruin gekleurde man met rastahaar, de sleutel aan haar gaf en wegrende. Ook was er een getuige van de overval, P. die zag hoe de jongens de man op het kruispunt in elkaar sloegen, maar P. wilde geen aangifte doen.

Aruba Animal Shelter

Cats and Dogs
awaiting Adoption

www.arubaanimalshelter.com

UIT BEELD – IN BEELD

Eén foto zegt meer dan duizend woorden. Het kan intrigeren, emotioneren en choqueren of voor eeuwig op je netvlies worden gebrand. De *Amigoe* zoekt wekelijks de meest indrukwekkende en mooie foto's uit die de krant om redactionele redenen net niet hebben gehaald.

Pierewietje.

Lopen maakt dorstig.

Tennis en chill.

Cruisen.

Lopen maakt dorstig

Of je nu op twee benen loopt of op vier poten, een flinke wandeling maakt dorstig. Tijdens een wandelingsevenement van de Aurora Kleuterschool, een week geleden, gaf deze actieve eigenaar zijn trouwe viervoeter bij een waterpost bij Malmok water. Daarna vervolgden ze hun 5 kilometer.

Pierewietje

81 kinderen deden mee aan het songfestival van Pierewietje, dat zijn 40-jarige jubileum vierde. Enkele winnaars poseren trots met de aan hen uitgereikte oorkonde voor de foto.

Cruisen

Maar liefst vier cruiseschepen deden Aruba tegelijk aan op woensdag. Dat zorgde voor grote drukte in het centrum van de stad, want het ging in totaal om zo'n 4800 toeristen volgens het ministerie van Toerisme. In de haven lagen de Freedom of the Seas, De Rotterdam, de Freewinds en de Monarch of the Seas.

Tennis en chill

Een paar bezoekers van het beachtennis-toernooi maken gebruik van de hangmatten. Het Aruba Beach Tennis Open 2018, dat vorige weekend begon, sluit dit weekend op zondagavond af met de finales en een afterparty.

Aruba Heart Foundation
"bo curazon ta den bo man"

Stadionweg #11 582-HART

Aruba is Beautiful!
...And Clean...

Support:
Fundacion Aruba Limpi ☎ 583-8383

Kidneys 297
Be aware, stay healthy!

Santa Cruz SMART BRANCH

Danki di curason na e pueblo di Santa Cruz pa haci nos parti di boso famia. Aki nos ta presenta na boso nos prome sucursal completamente diseñá pa un **era nobo** den servicio bancario.

Desde dialuna november 19, 2018 pa 8:00 di mainta nos lo ta completamente operacional y na bo servicio.

Europese en Latijns-Amerikaanse opleidingen vergelijken is niet makkelijk

ORANJESTAD — Een medische opleiding uit Europa vergelijken met een medische opleiding uit Latijns-Amerika is hetzelfde als appels vergelijken met peren. Dat is heel moeilijk. De structuur is anders, maar dat wil niet zeggen dat de één beter is dan de ander. Dit maakt de taak van de commissie AruBIG uitdagend.

In Costa Rica zijn acht universiteiten waar geneeskunde kan worden gestudeerd. Zes van de acht universiteiten zijn geaccrediteerd door Sinaes. Arubaanse artsen die in Costa Rica hun opleiding hebben gedaan en studenten die daar nu een opleiding geneeskunde volgen, doen dit aan vier universiteiten die tot de zes geaccrediteerde universiteiten behoren. Daarom staat het ministerie van Volksgezondheid achter de keuze om via het accreditatieorgaan Sinaes medische professionals te erkennen en niet te kijken naar de universiteit waar ze hebben gestudeerd.

INQAAHE
Om meer te weten over Sinaes, schakelde het ministerie van Volksgezondheid, als lid van de commissie AruBIG, de Nederlandse ambassade in Costa Rica in. De ambassadeur liet twee adviseurs contact opnemen met de directeur van Sinaes. De informatie die de adviseurs kregen, is via de ambassade op 3 juli doorgestuurd naar de regering van Aruba. Een citaat uit die e-mail: “Sinaes is verplicht om hoge onderwijsstandaarden te eisen voor de verschillende opleidingen, deels omdat het volwaardig lid is van het International Network for Quality Assu-

Dellanire Maduro is arts en maakt deel uit van de commissie AruBIG. Het thema levert veel discussie in de maatschappij op en ook verwarring, merkt ze. Vanuit haar vakgebied wil ze uitleg geven. Vandaag deel 2.

Dellanire Maduro.

rance Agencies in Higher Education (INQAAHE). (...) Ook de Nederlandse Onderwijsinspectie is lid van INQAAHE. De leden van INQAAHE voeren regelmatig audits uit bij andere leden om er voor te zorgen dat de hoge kwaliteit van de opleidingen wordt gewaarborgd. (...) Sinaes is bezig om zijn accreditatiestandaarden nog verder aan te scherpen om te voldoen aan de eisen van de Wereld Federatie voor Medisch Onderwijs. Dit is voor Costa Rica prioriteit, omdat de VS al hebben aangegeven deze nieuwe standaard als voorwaarde te stellen om medische titels uit andere landen te accepteren per 2023. Sinaes is opgenomen in de Directory of Organizations that Recognize / Accredited Medical Schools.” INQAAHE is een wereldwijde associatie die het theoretische en praktische niveau van hoger onderwijs garandeert. Opmerkelijk is dat Nederland en Costa Rica erkend lid zijn van INQAAHE. Daarnaast heeft het minis-

terie van Volksgezondheid een Arubaanse cardioloog (Mario Sprok) die in Costa Rica heeft gestudeerd en daar werkt, gevraagd om als vertegenwoordiger van Sinaes informatie aan de commissie te verstrekken. Sprok staat bekend om zijn uitgebreide ervaring en kennis op het gebied van gezondheid.

Kwaliteitsinstituut
In de wet AruBIG staat dat ook een kwaliteitsinstituut een medische professional kan erkennen, maar Aruba heeft zo’n instituut nog niet. Dit bevindt zich nog in de startfase. Een kwaliteitsinstituut kan onderzoek doen naar de kennis en capaciteiten van de betreffende medische professional. Als het onderzoek positief verloopt, kan de medische professional op Aruba werken. Net als andere landen doen, kan Aruba ook eisen stellen aan medische professionals om hun erkenning te behouden. Een eis kan zijn dat ze moeten deelnemen aan congressen, als garantie dat ze hun kennis op peil houden.

Er kan ook worden gekeken naar het aantal klachten dat een arts krijgt en van welke aard de klachten zijn. Als Aruba een Kwaliteitsinstituut heeft, is het mogelijk om de controle en erkenning van medische professionals zelf te doen. Dan hoeft Aruba niet meer afhankelijk te zijn van andere landen.

Aruba heeft op dit moment geen goede evaluatie van de kwaliteit van de gezondheidszorg. Een voorbeeld: een huisarts wordt geëvalueerd op basis van het aantal recepten, laboratoriumtesten en verwijsbrieven. Een huisarts die veel recepten uitschrijft of veel testen laat uitvoeren, wordt hierop beoordeeld. Sommige huisartsen hebben veel patiënten, of relatief meer patiënten die ouder zijn dan zestig jaar of chronisch zieke patiënten. Dit zorgt voor meer recepten en testen. Het zegt echter niets over de kwaliteit van de huisarts. Zij moeten hun werk kunnen doen op basis van de behoefte van de patiënt. Patiënten verdienen een goede evaluatie van onze medische professionals.

Dit was het laatste deel.

Kerkdiensten kapel marinierskazerne

ORANJESTAD — In de kapel van de marinierskazerne in Savaneta is er morgen (18 november) een kerkdienst om 9.30 uur. Deze ‘gewone kerkdienst’ heeft als titel ‘Engel’, zo laat aalmoezenier Frank Kamp weten. Ook komen er een aantal kerkdiensten in de voorbereidingstijd op Kerstmis, Advent.

“Op de laatste zondagen voor de Advent gaat het in de Bijbelse lezingen over het einde van de toekomst, ook wel het einde van de tijd genoemd. In de teksten uit de Bijbel die hierover spreken, komen we ook engelen tegen zoals Michaël. Ben jij een engel? En waar denk je dan aan bij het woord engel? Dit en nog veel meer dus morgen”, zo laat Kamp weten.

Komende vieringen:
Op zondag 2 december om 9.30 uur is er een gewone kerkdienst in de kapel, dit keer onder leiding van dominee Jan Peter van Bruggen, geestelijk verzorger van de Koninklijke Marine op Curaçao. Op zondag 16 december is er om 9.30 uur weer een ‘kerkdienst zoals op zee’ in de kapel, deze onder leiding van Kamp. De

kinderkerstviering vindt plaats op zondag 23 december om 19.00 uur op het terrein van Marinierskazerne Savaneta achter de sporthal. De dag erna, op 24 december om 19.30 uur volgt de bekende kerstnachtviering op het terrein van Marinierskazerne Savaneta.

De eerstvolgende kerkdienst wordt pas na het nieuwe jaar gehouden, namelijk op zondag 13 januari om 09.30 uur en is een gewone kerkdienst in de kapel. Kerkgangers wordt gevraagd een identiteitsbewijs (ID) mee te nemen.

Regisseur Shamira Raphaëla wint talentprijs van IDFA

AMSTERDAM — Filmregisseur Shamira Raphaëla heeft donderdag op het International Documentary Film Festival Amsterdam (IDFA) de Karen de Bok Talent Prijs gewonnen met haar filmplan ‘Downfall of a Superwoman’. De prijs wordt uitgereikt aan een van de deelnemers van de IDFAcademy & NPO-fonds workshop.

De prijs werd uitgereikt door juryvoorzitter Emile Fallaux. “De jury was aangenaam verast door de diversiteit en kwaliteit van de filmplannen. Divers in de zin van culturele oriëntatie en opzet. De plannen zijn heel gevarieerd qua thematiek en vorm. Alle plannen zijn zeer de moeite waard. De jury is dan ook van mening dat, ongeacht de winnaar, alle films gemaakt moeten worden”, zo stelde Fallaux. “In het winnende filmplan koppelt de regisseur een grote persoonlijke urgentie aan een zoektocht naar een gedurfde vorm om de ontwikkeling van de hoofdpersonen en zichzelf te verbeelden. De maker weet daarbij een keihard persoon-

lijk verhaal in een universele en wellicht controversiële context te plaatsen. In elk geval zal de film tot nadenken stemmen en discussies aanzwengelen. De jury is ontzettend benieuwd naar de verdere ontwikkeling van het filmplan”, oordeelde de jury, zo stond op de site van het festival. Tijdens de IDFAcademy & NPO-fonds workshop ontwikkelen zes documentaire talenten, dit jaar onder begeleiding van Marjoleine Boonstra en Tom Fassaert, hun documentaire-idee tot een filmplan. Zij gaan daarbij op zoek naar nieuwe vertelvormen en de grenzen van het genre. In het traject van vier maanden wordt samengewerkt met een

producent en wordt tevens een *teaser* gerealiseerd. De financiële bijdrage wordt beschikbaar gesteld door het NPO-fonds voor de verdere ontwikkeling van het documentaireplan in samenwerking met een omroep. Bij het NPO-fonds kan vervolgens een aanvraag worden ingediend voor een productiebijdrage voor het project.

De prijs is vernoemd naar Karen de Bok die jarenlang programmamaker en hoofdredacteur Televisie bij de VPRO was en overleed in 2017. De prijs is dit jaar voor de tweede maal uitgereikt. Het Amsterdamse documentairefestival IDFA loopt van woensdag 14 november tot en met zondag 25 november.

Hommage aan Voz-i-Landia festival en Robert Jeandor

ORANJESTAD — Met een avondvullend programma wordt maandagavond om 18.30 uur in Cas di Cultura een hommage gebracht aan muzikant Robert Jeandor en het ‘Festival Voz-i-Landia Escolar’.

Op de avond wordt ook het boek gepresenteerd ‘Reluci, chispa musical’ door auteur Jennifer Boezem over het festival dat jaarlijks plaatsvond tussen 1981-2015. Daarnaast is er een documentaire te zien over Robert Jeandor, als nationaal en internationaal muzikaal icoon. Tijdens de avond treden verschillende bands op, waaronder Jeandor zelf met zijn ‘Robert y su Solo Banda Show’. Daarnaast maken ook zangers Rachel Kraaijvanger, Shannon Bueno, Cesar Olarte, Edjean Semeleer, Javier Ras en Nelson Tromp hun opwachting, die hebben meegedaan aan verschillende edities van Voz-i-Landia’. ‘Johnny Scharbaay & friends’ verzorgt een deel van de muzikale begeleiding. Grupo Melodia, onder leiding van Rubin Ponson, brengt verschillende populaire nummers en dansschool Club di Movimiento treedt op onder leiding van Samantha Westera. Om een exemplaar van het boek te

De omslag van het boek ‘Reluci - Chispa musical’.

reserveren of om kaarten te kopen voor de voorstelling kan men terecht bij Mirto

Lacle, te bereiken via telefoonnummers 742-6274, 740-2044 en 586-8998.

Salud!

Primaat van gedrag

Henry Does is arts en schrijver. Op deze plek beziet hij elke zaterdag het dagelijks leven door de bril van de gezondheid. Voor reacties op deze column: henrydoes@hotmail.com.

De Duitse dichter Goethe schreef ooit: ‘Im Anfang war die Tat’ – In het begin was er de daad. In de sociale psychologie is op basis van onderzoek het begrip ‘primacy of behavior’ (primaat van gedrag) gemeent. Vaak denken mensen na over de invloed van denken en emoties op het menselijk gedrag. Vaak vergeet men echter de invloed van het gedrag op denken en emoties. Wat doet bijvoorbeeld een goede prestatie met het gevoel van competentie? Wat doet een moedige of goede daad met het gevoel van eigenwaarde? Wat doet een moedige handeling met het gevoel van autonomie? Wat doet een daad van compassie of vriendelijkheid met het gevoel van verbondenheid? De meeste mensen kennen het gevoel van tegenzin om de gym te bezoeken of de voorgenomen gezondheidswandeling te maken. Maar de meesten kennen ook het gevoel dat als je dat eenmaal hebt gedaan, je je eigenlijk beter voelt dan wanneer je jouw tegenzin had gevolgd, en het niet had gedaan. Zij ervaren het primaat van gedrag. Anders dan het gevoel aangaf, is het goed gebleken juist wel naar de gym te gaan, of juist wel te wandelen.

ken of de voorgenomen gezondheidswandeling te maken. Maar de meesten kennen ook het gevoel dat als je dat eenmaal hebt gedaan, je je eigenlijk beter voelt dan wanneer je jouw tegenzin had gevolgd, en het niet had gedaan. Zij ervaren het primaat van gedrag. Anders dan het gevoel aangaf, is het goed gebleken juist wel naar de gym te gaan, of juist wel te wandelen.

Contra-intuïtief handelen
Een essentiële biologische functie van het bewustzijn is

zelfzorg. Als we dorst hebben kunnen we ons dat gewaar worden en kunnen we bedenken hoe we aan water kunnen komen, welke handelingen we daartoe moeten verrichten. Emoties en driften zijn op korte-termijnbevrediging gericht. Het bewustzijn en daarbij hoorend denkvermogen kunnen ook de langere termijngevolgen in ogenschouw nemen. Ze kunnen ook ervaringen van anderen of wetenschappelijke informatie meewegen in de besluitvorming. Het bewustzijn kan ook helpen impulsief handelen te beheersen. Bewust handelen kan dus ook contra-intuïtief handelen zijn. Hoewel we qua intuïtie, qua gevoel, zus of zo neigen te handelen, doen we dat niet, maar doen we iets anders omdat we op basis van informatie en overdenking, dat het verstandigst achten. We hebben meer ook de context, de verschillende perspectieven en belangen kunnen bekijken en afwegen, waardoor we wijzer, meer geïntegreerd, kunnen handelen dan wanneer we slechts op ons gevoel afgaan. Als we ons bewust zijn dat

een gevoel een gevoel is, een impuls een impuls en een drift een drift, dan kunnen we voorkomen om daar te snel mee te identificeren, we zijn innerlijk vrijer, minder bevangen. Ter illustratie. Als iemand een depressieve stoornis heeft, dan heeft die persoon vaak weinig zin dingen te ondernemen of contact met andere mensen te maken. Terwijl juist actiever zijn en contacten maken kan bijdragen aan het doen opklaren van de depressieve gevoelens. Contra-intuïtief handelen wordt in die toestand als herstelgedrag gevraagd. Ook voor gezondheidsbevorderende activiteit kan bekendheid met het beginsel van het primaat van het gedrag behulpzaam zijn. Je kiest ervoor de activiteiten te ondernemen die goed zijn voor de gezondheid. Natuurlijk is de boodschap niet je gevoel te negeren. Maar het gaat erom de situaties te herkennen waar het gevoel geen *sense* maakt of je de verkeerde richting opstuurt of passief houdt, dan helpt het besef van de kracht van ‘primacy of behavior’.

Advertorial

Aruba Airport tekent contract met BEUMER Group

ORANJESTAD — Aruba Airport Authority (AAA), het bedrijf dat Aruba Airport exploiteert en beheert, sloot onlangs als onderdeel van het Gateway 2030 uitbreidings- en moderniseringsprogramma van de luchthaven, een 33 miljoen contractovereenkomst met de BEUMER Group voor het ontwerp, de installatie en onderhoud van een nieuw hogesnelheids bagagetransport- en sortersysteem.

De luchthaven hield eerst een aanbestedingsproces waarbij een algehele oplossing voor bagageafhandeling werd onderzocht. Hier werden niet alleen de kapitaalkosten voor de installatie in overweging genomen, maar ook de lopende onderhouds- en operationele kosten werden zorgvuldig geëvalueerd. Het contract met de BEUMER Group omvat de installatie van een CRISBAG®, snel transport- en sorteersysteem met dubbele lus, integratie met een volledig TSA-conform EDS-beveiligingssysteem en een *Bagage Image Weight Identification System* (BIWIS) om het pre-clearance proces van de VS te stroomlijnen. De overeenkomst omvat ook een periode van doorlopend onderhoud en reserveonderdelen nadat het systeem in gebruik is genomen. Het nieuwe bagageafhandelingssysteem (BHS) elimineert de mogelijkheid om ingecheckte bagage terug te eisen en het tweede screeningproces voor passagiers te ondergaan dat momenteel wordt uitgevoerd voor de Amerikaanse pre-clearance-operatie. Daarnaast biedt het nieuwe systeem ook de mogelijkheid om Amerikaanse en niet-Amerikaanse vluchten vanuit een

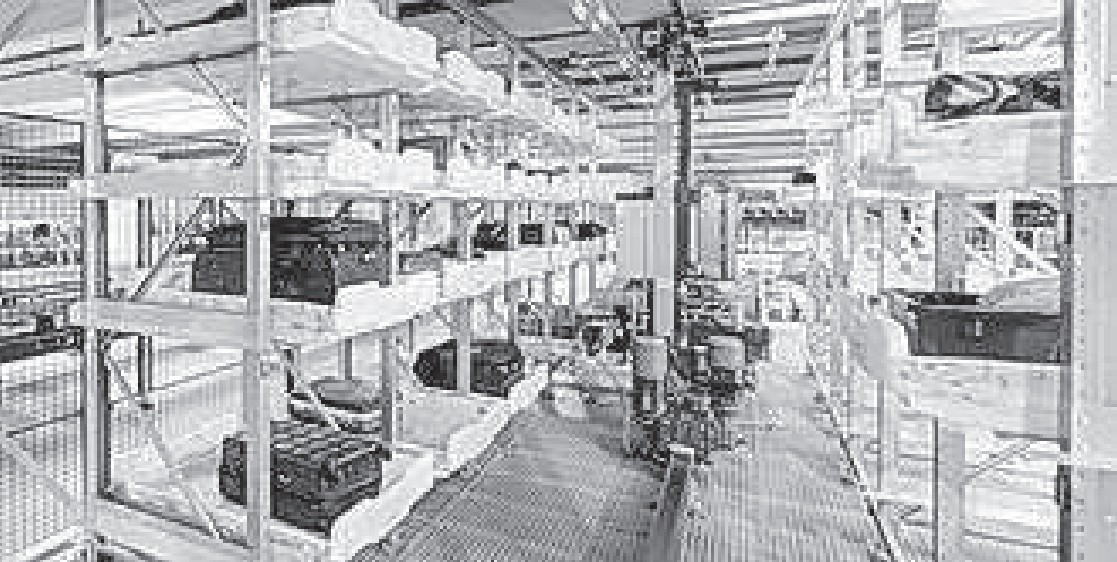
algemene check-in te laten opereren. Het definitieve ontwerp van het systeem wordt uitgevoerd in samenwerking met de belangrijkste terminal-ontwerper van de luchthaven NACO, in een poging om ervoor te zorgen dat het BHS-systeem en het bagageafhandelingsgebouw op de juiste manier op elkaar zijn afgestemd en dat het nieuwe systeem met de optimale efficiëntie is ontworpen en gebouwd. De installatie begint in het derde kwartaal van 2020 en de oplevering wordt verwacht in het tweede kwartaal van 2021, die in coördinatie met de opening van

de bouwfase fase 1 van het Gateway 2030-project wordt afgerond. “We zijn erg blij dat we deze belangrijke mijlpaal hebben bereikt”, zegt de ceo van AAA James Fazio. “Het nieuwe bagageafhandelingssysteem vormt het belangrijkste onderdeel van het hertontwikkelingsproject van de luchthaven en zal de modernisering en stroomlijning van veel van onze passagiersprocessen mogelijk maken, met name een aanzienlijk efficiëntere douaneoperatie in de VS, verbeterde screening van bagage en een efficiënter gebruik van de capaciteit van de incheckhal op de luchthaven. We zijn erg

blij met de samenwerking met de BEUMER Group voor dit belangrijke systeem en kijken ernaar uit om de komende jaren te werken aan de transformatie van onze luchthaven.”

De BEUMER Group ziet het project Aruba Airport als een ‘primeur in de industrie’ en een kans om het geïntegreerde ICS-systeem (CRISBAG) en het tasopslagsysteem (CRISSTORE) te demonstreren voor de piekvliegeisen van de luchthaven. Barry Lagerstedt, Senior Vice President, verklaarde: “We zijn erg blij dat we zijn geselecteerd als partner voor

dit belangrijke project.” De toepassing van US Customs Pre-Clearance en de interface met TSA-conforme protocol-bagagescreening is een perfecte toepassing op onze geïntegreerde CRISBAG-oplossing voor bagageafhandeling en -opslag en biedt de hoogste betrouwbaarheid en veiligheid van elk beschikbaar systeem. Ons team heeft nauw samengewerkt met het programmateam van Aruba Airport om systeemmogelijkheden, operationele voordelen en toekomstige mogelijkheden te verifiëren, we zijn er trots op een schaalbare en overvloedige draagtas te ontwerpen op basis van het systeem en we verheugen ons op een succesvolle lange termijnrelatie met Aruba

Airport.” De eerste uitnodigingen met betrekking tot de aanbesteding van de hoofdaannemer voor het Gateway 2030-project zijn op 12 november verstuurd en de Aruba Airport Authority zal op 29 november een beurshouders

om Aruba om het project te presenteren en een forum te creëren voor internationale bouwbedrijven om samen te werken met lokale onderaannemers, bedrijf- en belastingconsulenten en functionarissen van de relevante ministeries.

Belangrijke nummers

Centraal Politie	100	Kibrahacha	583-4908
Brandweer	911	Maria	585-8145
Politie O'stad	102	Noord	586-4606
Politie San Nicolaas	104	Oduber	582-1780
Politie St.Cruz	105	Paradera	588-6638
Politie Noord	107	San Lucas	584-5119
Tipline Politie	11141	San Nicolaas	584-8186
Ziekenhuis	527-4000	Santa Anna	586-8181
Dierenarts	585-0400	Santa Cruz	585-8028
Elmar centraal	523-7100	Seroe Preto	584-4833
Elmar storing	523-7147	Trupiaal	583-8560
WEB Aruba	525-4600		
SETAR	582-2116	— Mortuariums —	
Taxi (TAS)	587-5900	Ad Patres	584-2299
Taxi (ATT&T)	582-2010	Aurora	588-6699
Taxi (PTS)	588-0035	Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Taxi (Diamond)	587-2300	Olive Tree Oranjestad	582-0000
Kankerbestrijding	582-0412		
Stichting SAMBA	582-0903	— Stichtingen —	
		Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999
—Oranjestad—		Fundacion Respetami	582-4433
Ambulance	582-1234	Zwanger? Fundacion	
BGD Oranjestad	527-2782	CIZKA	583-0331
Veterinaire Kliniek	582-1720	Fundacion Diabetico	593-0507
Animal Shelter	582-1623	Arubano	593-4928
		Twelve Step Meeting	
— San Nicolaas—		AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Ambulance	584-5050	Fundacion Amor Pa	568-4739
Centro Medico	523-8833	Prohimo	564-8849
BGD San Nicolaas	527-2782	NA Acceptance Group	565-7500
Serlimar	584-5080	Fundacion Centro	
		Ecologico Aruba	562-8984
— Botica —		Bureau Sostenemi Misbruik en mishandeling tegen	
4 Centro Medico	584-5794	minderjarigen	588-1010
Aloë	584-4606	Fundacion C.V.A. voorkomen	
Central	585-1965	en zorg voor stroke	567-7004
Dakota	588-7364		
Del Pueblo	582-1253		
Eagle	587-9011		

Het weer

ZONDAG			
18 NOVEMBER 2018			
Gedeeltelijk bewolkt met kans op regen. Wind vanuit het Oost tussen 32 en 43 km/u.			
Max Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
31°	35°	32 km/u	25%
Zonsopgang	Zonsondergang	UV index	
06:39	18:11	10 v/d 10	
ZONDAGAVOND			
Bewolkt met kans op regen. Wind vanuit het Oost tussen 26 en 41 km/u.			
Min Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
27°	30°	26 km/u	25%
Maansopgang	Maansondergang		
15:06	03:23		

Aankomsttijden
Cruiseschepen
Zondag, 18 nov '18
Koningsdam 07.00 – 17.00 Freewinds – Dept. **** – 23.15
Maandag, 19 nov '18
Geen cruiseschepen in poort
Dinsdag, 20 nov '18
Marella Explorer 08.00 – 23.00
Woensdag, 21 nov '18
Mein Schiff 07.30 – 19.00 Freedom Of The Seas 07.00 – 23.00 Freewinds 06.00 – ****

Dienstdoende huisartsen
Weekenddienst
Huisarts nachtdienst - Oranjestad
Huisartsenpost Hospitaal
527-4580
17 nov. 2018 – Dr. Alvarez
18 nov. 2018 - Dr. Ho-Kan-You
Huisarts nachtdienst - San Nicolaas
Centro Medico San Nicolaas
17 & 18 nov. 2018 - Dr. Luchmun
Dienstdoende apotheken
Apotheek nachtdienst
San Nicolaas
Botica Seroe Preto
584-4833
Apotheek nachtdienst
Oranjestad
Botica Paradera
588-6638

COLOFON	
Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V. Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368	Administratie Algemeen: Rushilene Lejuez lejuez@amigoe.com (advertentie)
Bilderdijkstraat 16 Postbus 323, Oranjestad, Aruba	Administratie: Zulaika Kelly zkelly@amigoe.com (abonnement)
Directie: Michael Voges mvoges@amigoe.com Grecia Willems gwillems@amigoe.com	Zulma Kock avisoaruba@amigoe.com (layout)
Redactie: Melissa Stamper (eind redacteur) Mirte de Rozario Nadine Salas Ariën Rasmijn arubaredactie@amigoe.com	Distributie: Zulma Kock abonnementaruba@amigoe.com
Verkoop Algemeen: Calisa Roosberg croosberg@amigoe.com Stephanie Bislip sbislip@amigoe.com	Printer: Caribbean Speed Printers NV Aruba Mail naar: klachtenaruba@amigoe.com
AOS Magazine, Social Media & Marketing Coordinator Tiziana La Torre tlatorre@amigoe.com	Bankrekeningnummers: Caribbean Mercantile Bank #20651903 Banco di Caribe # 81027801 RBC #100031723 Aruba Bank # 6000400190

‘Opzichzelfstaand niet in staat om problemen luchtvaart op te lossen’

Partnership voor betere luchtvaartverbinding Caribisch gebied

WILLEMSTAD — Winward Islands Airways International (Winair), Air Antilles en Liat gaan samenwerken onder de naam Caribsky om elkaars netwerken te verbinden en de connectiviteit in het Caribisch gebied te verbeteren. Curaçao maakt onderdeel uit van dit netwerk. De luchtvaartmaatschappijen behouden hun eigen identiteit.

De samenwerking werd donderdag gepresenteerd in het Renaissance Hotel. De luchtvaartmaatschappijen zullen onder meer hun ‘know-how’ delen, netwerken met elkaar verbinden, vluchtschema’s op elkaar aansluiten, synergie verbeteren en verschillende teams samenbrengen. De inaugurele vlucht, die werd uitgevoerd met een ATR 72-600, landde donderdag op Hato. Het doel is om een gemeenschappelijk luchtvaartnetwerk te creëren met 32 reisbestemmingen. Daarnaast hoeven reizigers maar één ticket te kopen om binnen dit netwerk te reizen. De maatschappijen zullen bovendien een gezamenlijk loyalty-programma introduceren. Het betreft een driejarig project.

Vloot

De vloot van CaribSky zal bestaan uit 25 toestellen en 1100 personeelsleden, die naar 32 bestemmingen reizen. In het netwerk zitten vijf hubs. De samenwerkende maatschappijen verwach-

ten een gestage groei van 2000 passagiers gedurende het eerste jaar.

Voordeel

De samenwerking werd gisteren geïntroduceerd op Curaçao, omdat het eiland een belangrijk onderdeel vormt van het netwerk. Claudio Buncamper, ceo van Winair, zei dat de luchtvaartmaatschappij wenst te groeien. Winair verzorgt daarnaast medisch toerisme voor patiënten die behandelingen moeten ondergaan die niet worden verricht op St. Maarten. “Hier halen beide eilanden voordeel uit.” Ook zien ze mogelijkheden met betrekking tot de ABC-eilanden, daar er ‘onvoldoende connectiviteit’ tussen deze eilanden is, maar ook met de andere landen in het gehele netwerk. Daarnaast is er slechts een beperkt aantal directe vluchten in dit netwerk en liggen de ticketprijzen relatief hoog. Andere redenen die werden aangekaart is het feit dat er minder passagiers worden

Minister Steven Martina van Economische Ontwikkeling (MAN) verwelkomde de delegatie gisteren in het Renaissance Hotel.

vervoerd en dat ondernemen een te kleine eigen vloot hebben. “Opzichzelfstaand zijn we niet in staat om de problemen in de luchtvaart in het Caribisch gebied op te lossen.”

ABC

Van de drie maatschappijen vliegt alleen Winair naar de ABC-eilanden, terwijl Air Antilles als enige naar Miami, St-Laurent, Cayenne, Grand Santi, Maripasoula,

Saül en Parijs vliegt. Liat vliegt als enige maatschappij naar Guyana, Trinidad, Grenada en St. Vincent. Door de netwerken met elkaar te verbinden, wordt de connectiviteit dus verbeterd. Er zal op korte termijn een dagelijkse vlucht zijn die Curaçao via St. Maarten met Martinique en Guadeloupe verbindt.

Enthousiast

Minister Steven Martina

van Economische Ontwikkeling (MAN) reageerde enthousiast op de samenwerking, daar Curaçao kansen biedt voor de andere landen in het netwerk met betrekking tot onder meer toerisme, de maritieme sector en andere zakelijke mogelijkheden. “De connectiviteit in onze regio kent zijn uitdagingen, maar door dit initiatief zal de luchtvaartverbinding flexibeler zijn”, aldus de minister.

Meer lassers om reparatiewerkzaamheden CRU te bespoedigen

WILLEMSTAD — Premier Eugene Rhuggenaath (PAR) bekijkt de mogelijkheid om meer gespecialiseerde lassers uit het buitenland te halen om de reparatiewerkzaamheden van de boilers van de Curaçao Refinery Utilities (CRU) te bespoedigen. Zo zou de raffinaderij in december kunnen worden opgestart. Dat zei hij vrijdagochtend tijdens het overleg met de Isla-vakbonden, de directie van Refineria di Kòrsou (RdK).

Volgens Gherrel Remilia, voorzitter van vakbond Apri, verliep de vergadering goed. “Marcelino ‘Chonky’ de Lannoy, de interim-directeur van RdK, vertelde over de plannen om de CRU up and running te krijgen. Hij houdt zich aan het opstarten in december. Hij stelde ons gerust dat alles onder controle is. Ook vroeg hij aan de Isla-directeur of zij gebruik kunnen maken van de expertise van de raffinaderij als blijkt dat de CRU die zelf niet in huis heeft. De directeur ging daarmee akkoord. De Isla-directeur heeft ook gezegd

dat ze het tijdpad van de CRU aan de PdVSA willen presenteren zodat de Venezolaanse maatschappij de toevoer van ruwe olie kan regelen.”

Aanleiding voor het overleg is het onderzoek naar de poging tot omkoping bij de onderhandelingen voor een strategische partner voor de raffinaderij. RdK-directeur Roderick van Kwartel is voor de duur van het onderzoek verplicht op vakantie gestuurd. “Voor ons is het belangrijk dat onze vertegenwoordiger Errol Cova deel uitmaakt van

het onderhandelingsteam. Vorige week werd hiertoe een contract getekend. Als slechts een deel van het team bij de onderhandelingen wordt betrokken, creëer je situaties waarin oneigenlijke handelingen kunnen plaatsvinden. Dit was ook het geval bij het MDPT dat eerst belast was met het zoeken naar een derde partij voor de exploitatie van de raffinaderij. Slechts twee personen namen toen de besluiten. Dit moet zich niet herhalen”, aldus Remilia.

3 onderzoeken

Er werd ook kort stilgestaan bij de aantijgingen tegen Van Kwartel. De premier vroeg de vakbonden om de onderzoeksresultaten af te wachten. De Isla-vakbonden vroegen ook om de resultaten van de twee andere onderzoeken die door de RdK zijn opgestart. Een onderzoek richt zich op

het handelen van het management van de CRU. Er zou onregelmatigheden zijn geconstateerd. Het andere onderzoek is naar het handelen van oud-RdK-directeur José van den Wall-Arnemann en het MDPT. “We hebben verder geen nieuwe details gekregen.”

Staten

De MAN-fractie in de Staten heeft donderdag een verzoek gedaan voor een spoedvergadering in de Centrale Commissie rond de zoektocht naar een strategische partner voor de Isla. Volgens de fractie moet de zoektocht transparant verlopen en moet er hierover opheldering komen voor de werknemers en de rest van de samenleving. De MFK-fractie wilde gisteren hierover al vergaderen en stelde dit onderwerp voor als extra urgent agendapunt tijdens de openbare vergadering rond FKP.

Volgens MFK-fractie leider Gerrit Schotte is het noodzakelijk dat het parlement informatie krijgt over de toekomst van de raffinaderij. Statenvoorzitter William ‘Junior’ Millerson wilde het voorstel van orde niet ter stemming brengen omdat het schriftelijke verzoek hiertoe in behandeling is. De fractie zou binnen 24 uur antwoord krijgen. Schotte: “U heeft al laten weten hoe u erover denkt. U en rest van het parlement zien het spoedeisende belang niet in.”

Jesus-Leito onderzoekt klacht Amigoe-journalist

WILLEMSTAD — Minister Zita Jesus-Leito van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (VVRP) neemt de klacht van Henriquez Law in behandeling. Dat meldde het ministerie donderdag in een persbericht.

Advocaat Achim Henriquez stuurde de minister een klacht naar aanleiding van een bezoek aan de Amigoe van de interim-directeur van de uitvoeringsorganisatie Ruimtelijke Ontwikkeling en Planning (ROP) Cathline Cecilia, die uitmonde in een scheldpartij tegenover een journalist. Jesus-Leito zegt de klacht serieus te nemen en zal de zaak ‘naar behoren laten onderzoeken’. Daarbij zullen de betrokkenen gehoord worden en ‘zullen mogelijke stappen geanalyseerd worden zodat de minister een positie kan innemen en de brief kan beantwoorden’, aldus het persbericht.

Daarvoor is een document opgesteld. Overigens niet tot vreugde van FKP-directeur Arthur Con. Die sprak recent tegenover deze krant over ‘een opgelegd besluit’.

Minister Zita Jesus-Leito moet duidelijkheid hierover verschaffen tegenover de Statenleden.

Betrouwbare nutssector sleutel voor verbeteren leefklimaat

WILLEMSTAD — CIBC FirstCaribbean is één van de belangrijkste sponsors van het Caribbean Infrastructure Forum (Carif 2018) dat in december zal plaatsvinden in de Bahama’s. Carif 2018 brengt beleidsmakers, nutsbedrijven, financiers en multinationals bij elkaar om de infrastructurele behoeften van de regio in kaart te brengen, nieuwe relaties te creëren en Caribische projecten te introduceren bij internationale financiers.

CIBC FirstCaribbean ondersteunt de ontwikkeling van de nutssector als sleutel voor het verhogen van de leefkwaliteit op de Caribische eilanden. Volgens de financiële instelling is de productie en distributie van betrouwbare en betaalbare elektriciteit en water de ruggengraat voor het verbeteren van de

leefbaarheid in de Caribische gemeenschappen en het stimuleren van economische groei. “De Cariben moeten dringend de energie-, transport-, telecom-, water- en afvalwaterzuiveringssectoren moderniseren om de regio te kunnen positioneren voor economische groei en het verhogen van het concurrentievermogen. Daarnaast moet de infrastructuursector ook rekening houden met de steeds vaker voorkomende extreme weersomstandigheden in de regio. De volgende generatie Caribische infrastructuur moet klimaatbestendig zijn”, aldus CIBC FirstCaribbean.

Hoewel de regio voor echte uitdagingen staat en substantiële investeringen nodig zijn, zijn er volgens de bank ook kansen. Volgens CIBC FirstCaribbean worden deze uitdagingen tijdens Carif, dat op 4 en 5 december plaatsvindt, aangepakt en omgezet in kansen.

Pers boos

WILLEMSTAD — Een aantal leden van de pers uitte gistermiddag tijdens de wekelijkse persconferentie van de ministerraad hun ontevredenheid over het feit dat premier Eugene Rhuggenaath (PAR) niet was ingedeeld om een persconferentie te houden, terwijl er momenteel bij de Refineria di Kòrsou (RdK) van alles gaande is en de pers hier veel vragen over heeft. Op dat moment voerde minister van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn

(Soaw), Hensley Koeiman (MAN), het woord. Door een lid van de pers werd aan hem gevraagd waarom Rhuggenaath er niet was om de pers over de ontwikkelingen bij de RdK te informeren. Ook andere leden vroegen zich dat af: “De onderwerpen waar u het over heeft, zijn zeer belangrijk, maar de ontwikkelingen bij de RdK hebben nu de prioriteit!” Koeiman stelde de ministerraad hierover te zullen informeren.

Aruba is... Beautiful! ...And Clean...

Support:
Fundacion Aruba Limpi
583-8383

‘Duidelijkheid over verkoop FKP-woningen’

WILLEMSTAD — Een vracht aan vragen over het beleid en de uitvoering daarvan door Fundashon Kas Popular (FKP) kreeg de minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning, Zita Jesus-Leito (VVRP, PAR) donderdagochtend op haar bord. Omdat ze minstens een week nodig heeft voor de beantwoording, al dan niet in samenspraak met de minister van Financiën Kenneth Gijsbertha (MAN), werd de openbare vergadering over dit onderwerp door Statenvoorzitter tot nader order geschorst.

Veel van de vragen ging over hetzelfde: het sociale huurwoning-beleid en hoe dat wordt uitgevoerd door FKP. Of juist niet, getuige de kritiek van PS-Statenlid Jaime Cordoba. Als oud-minister van Sociale Ontwikkeling wilde hij, en met hem ook andere Statenleden, weten hoe het staat met de renovatie van bijvoorbeeld de FKP-woningen in de wijk Kustbatterij. Daar was onder zijn ministerschap in 2016 een bedrag van 1,7 miljoen gulden voor uitgetrokken. “Wat is er sindsdien gebeurd? Wat voor onderhoudsplan heeft FKP?”

Ook wilden verschillende Statenleden weten wat de

status is van FKP-woningen die verkocht moesten worden. Dat lijkt, gezien de vele publicaties hierover in het recente verleden mede dankzij Fundashon E Hen-de, een gebed zonder einde. Ook omdat dit nog steeds niet wettelijk is geregeld.

Clënten

Cordoba hekelde verder ook de wijze waarop FKP-medewerkers omgaan met cliënten. “Er wordt geen uitleg gegeven over huurachterstanden en woningen die leeg komen, worden toegewezen aan willekeurige mensen.” Het Statenlid haalde verder een voorbeeld aan van twee minderjarige jongens van wie de moeder

was overleden. De jongens dreigden volgens hem nog dezelfde dag uit de woning gezet te worden door FKP, terwijl een andere familie al klaarstond. Dankzij ingrijpen van de familie van de jongens, is dat voorkomen. “FKP is een loose canon, dat moet stoppen met te bestaan. Er moet een andere organisatie voor in de plaats komen.”

Sleutelrol

PAR-Statenlid Curtley Obispo stelde dat FKP juist heel belangrijk is en een sleutelrol vervult voor het doorgaan met de armoedebestrijding. Maar dan moet de wachtlijst wel drastisch ingekort worden. Hij wilde van de minister weten hoe deze wachtlijst ingekort kan worden. Een van de oplossingen is door meer sociale huurwoningen te bouwen. Maar dan moet de overheid ook meer erfpachtterreinen beschikbaar stellen.

258 miljoen

De vergadering van donder-

dag over FKP was aangevraagd door Cordoba, Marilyn Moses (MP) en Gerrit Schotte (MFK). De reden hiervoor zijn de zorgen die het College financieel toezicht in september uitsprak over de schuld van de regering van 258 miljoen gulden aan FKP, onder meer wegens niet betaalde huursubsidie.

In een onderzoek door de Stichting Overheidsaccountantsbureau naar de schuld wordt gesproken over een bedrag van 100 miljoen gulden, terwijl de regering zelf spreekt over een schuld van 13 miljoen gulden en dat de rest wordt kwijtescholden.

Daarvoor is een document opgesteld. Overigens niet tot vreugde van FKP-directeur Arthur Con. Die sprak recent tegenover deze krant over ‘een opgelegd besluit’.

Minister Zita Jesus-Leito moet duidelijkheid hierover verschaffen tegenover de Statenleden.

Bestuursakkoorden heel normaal in Nederland

Geen sprake van ingreep op Bonaire maar ook geen garantie op beter bestuur

KRALENDIJK — In een uitleg op het woensdag ondertekende bestuursakkoord verbaast Willem Cecilia, hoofd van de griffie die de Eilandsraad bijstaat, zich erover dat te midden van het rumoer op onder meer de sociale media niemand zich afvraagt wat de overeenkomst precies inhoudt. Cecilia, die zijn beschouwing op persoonlijke titel gaf, verwerpt elke vergelijking met de bestuurlijke ingreep op St. Eustatius. Ook vindt hij dat er niet mag worden gesproken over een ‘zachte aanwijzing’ of ‘ondercuratelestelling’.

door onze correspondent
Wim Romeijn

Cecilia benadrukt dat een bestuursakkoord louter een overeenkomst is waarin intenties, afspraken en procedures zijn vastgelegd die de samenwerking tussen de centrale overheid en andere overheden regelen om ‘wenselijk geacht beleid’ gestalte te geven. In dit verband noemt hij een reeks bestuursakkoorden tussen het rijk en gemeenten en provincies in Europees Nederland. Volgens Cecilia zijn bestuursakkoorden bedoeld om taakstellingen te behalen en eventuele achterstanden daarop weg te werken, waarbij de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij de gemeente ligt of, in het geval van Bonaire, bij het openbaar lichaam. Het rijk vervult een faciliterende rol.

Cecilia wijst er in zijn schrijven op dat het akkoord tussen het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) en het Rijk in niets afwijkt van eerdere bestuursakkoorden en dat er dus evenmin sprake is van een interventie. Op de ‘escalatieladder’ staat Bonaire nog op de eerste trede waaroverheden regelen om ‘wenselijk geacht beleid’ gestalte te geven. In dit verband noemt hij een reeks bestuursakkoorden tussen het rijk en gemeenten en provincies in Europees Nederland. Volgens Cecilia zijn bestuursakkoorden bedoeld om taakstellingen te behalen en eventuele achterstanden daarop weg te werken, waarbij de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij de gemeente ligt of, in het geval van Bonaire, bij het openbaar lichaam. Het rijk vervult een faciliterende rol.

Prijzenswaardig
Cecilia schrijft verder dat het er na jaren van ‘gesteggel’ op lijkt dat het OLB en het Rijk nu besloten hebben om als één overheid op te treden, waarbij de belangen van de burgers centraal staan. Hij noemt het ‘prijzenswaardig’ dat acht van de negen Eilandsraadsleden met het bestuursakkoord instemden. Clark Abraham van de Par-

tido Demokratíko Boneriano (DPB) onthield zich als enige van stemming en motiveerde zijn standpunt met een verwijzing naar eerdere akkoorden die het Bestuurscollege niet heeft kunnen waarmaken. “Doordat zij de afgelopen jaren niet hebben doorgezet, en er dus ook niet zoveel is gebeurd, staat het huidige Bestuurscollege erg zwak en is het in feite onder curatele gesteld. Welke garantie hebben wij dat dit bestuursakkoord wel wordt uitgevoerd?” Abraham beklemtoont dat hij staatssecretaris Raymond Knops van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) niets kwalijk neemt: “Ik heb bewondering voor zijn politieke vaardigheid. Hij is duidelijk sterk betrokken bij de eilanden en het lukt hem in korte tijd en met de nodige druk sommige van onze politici te overtuigen.”

Brevet van onvermogen
Het Eilandsraadslid vindt dat Bonaire de verkeerde keuze heeft gemaakt: “Waarom geven we zoveel bestuurlijke autonomie weg voor 9 miljoen dollar, terwijl wij 20 miljoen op de plank hebben liggen? Wij kunnen ons budget voor 2018 niet eens uitge-

ven en laten ook nog eens 30 miljoen dollar aan toeristenbelasting op straat liggen. In mijn boek staat dat gelijk aan een brevet van onvermogen.” Clark heeft ook moeite met de geringe rol die de Eilandsraad is toebedeeld: “Knops heeft, terecht, gevraagd om een breed politiek draagvlak, maar vervolgens is de Eilandsraad daar niet bij betrokken. Bovendien bepaalt het bestuursakkoord dat de nog aan te stellen programamanager rapporteert aan BZK en het Bestuurscollege, maar niet aan de Eilandsraad die als afspiegeling en vertegenwoordiging een ongelooflijk belangrijke taak heeft maar die natuurlijk wel moet kunnen uitvoeren.” Abraham, die als enig raadslid het bestuursakkoord weigerde te accorderen – een eerder bericht in deze krant dat hij zulks wel zou hebben gedaan berustte op een misverstand – denkt dat zowel de coalitie als de MPB van Elvis Tjin Asjoe naïef is geweest: “Onderhandelen doe je vanuit kracht, zelfverzekerdheid en met een mate van historisch besef en bestuurlijke consistentie. Daar is allemaal geen sprake van geweest.”

Bonaire naar interscolaire spelen Peru

KRALENDIJK — Op 30 november aanstaande reist een sportdelegatie naar Arequipa, Peru, om deel te nemen aan de interscolaire spelen van Consude. De Bonairiaanse delegatie gaat deelnemen aan de onderdelen schaken, atletiek, zwemmen en judo. De leeftijd van de sporters varieert van twaalf tot veertien jaar en er kan deelgenomen worden aan negen verschillende sportdisciplines. Via de Indebon is Bonaire uitgenodigd om mee te doen met deze interscolaire spelen. Vorig jaar heeft het eiland voor het eerst meegedaan in Cochabamba, Bolivia.

De interscolaire spelen van Consude worden beschouwd als de beste op het gebied van sport voor kinderen tussen de twaalf en veertien jaar. Aan de individuele sporten doen alleen de

kampioenen van elk land mee. Hierdoor gaat het niveau drastisch omhoog en de sporters kunnen daarna door naar de Odesur-sporten, de Pan-Amerikaanse Spelen, de finales van de

Wereldspelen en de Olympische Spelen. Aan de negen onderdelen van sport kunnen zowel meisjes als jongens meedoen. Daarnaast zijn er ook sporten waaraan jongeren met een beperking kunnen meedoen. Volgens het hoofd van de Indebon, Peter Silberie, is het een eer dat Bonaire mee kan doen en als uitgenodigd land kan wedijveren bij de interscolaire spelen van Consude.

Vorig jaar heeft Bonaire deelgenomen met een delegatie van amper twintig at-

leten, terwijl andere landen met meer dan 200 sporters kwamen. Desondanks heeft het eiland een goede indruk achtergelaten, en atleten en coaches van andere landen vroegen om vlaggetjes en andere souvenirs van Bonaire. Silberie stelt dat door het deelnemen aan deze spelen Bonaire op de wereldkaart gezet wordt, waarbij steeds meer mensen kennismaken met het eiland. Er zijn belangrijke trainers die naar Bonaire willen komen om de sporters te trainen voor de Pan-Amerikaanse spelen.

Curaçaose première ‘Aan niets overleden’

WILLEMSTAD — De speelfilm ‘Aan Niets Overleden’ van de Curaçaose regisseur en acteur Raymi Sambo beleeft op 26 november haar Curaçaose première bij Teater Norman de Palm.

De Curaçaose homobeweging Foko, Cura+, Floris Suite Hotel en de University of Curaçao (UoC) bundelden de krachten om de film, die het taboe op zowel hiv als aids en homoseksualiteit behandelt, op Curaçao te vertonen. In juli ging de film in Nederland in première.

De film gaat over de Caribische Thilda Purperhart die samen met haar dochter Joyce in een rumoerige flat in de Bijlmer woont. Thilda heeft ook een zoon, Kelvin. Hij heeft aids. Ze houdt hem angstvallig verborgen in huis, zodat zijn ziekte het gezin geen enkele schande kan brengen. Als gevolg hiervan ontvangt de jongen geen medicatie en verslechtert zijn situatie steeds meer.

Hun geheim lijkt veilig, tot op een dag de deurbel gaat en Julius aan de deur staat en zegt op zoek te zijn naar zijn oude schoolvriend Kelvin.

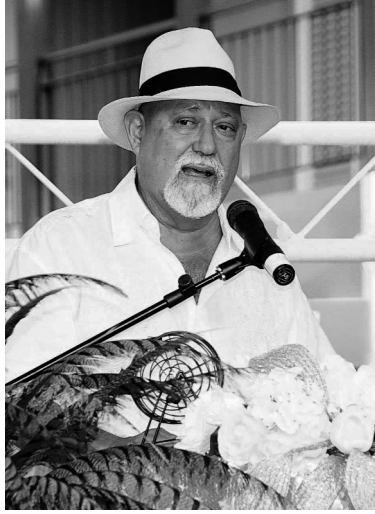
De filmvertoningen komen tot stand dankzij de medewerking van de Nederlandse Vertegenwoordiging op Curaçao en Pink Orange Fund van COC Nederland. De UoC vertoont de film voor de studenten en andere geïnteresseerden op dinsdag 27 november in de aula, in het kader van de UoC-conferentie over hiv en aids.

De film is op 26 november te zien om 20.00 uur bij Teater Norman de Palm. Kaarten zijn verkrijgbaar via Cura+ of curafoko@yahoo.com.

Filmstill uit Aan niets overleden.

Carnaval 2019 opgedragen aan Fifi Rademaker

Philip Fifi Rademaker.

WILLEMSTAD — Het komende carnavalsfeest is opgedragen aan Philip ‘Fifi’ Rademaker. Hij is meer dan dertig jaar betrokken geweest bij het grootste volksfeest van het eiland, hetzij als carnavalsvierder, hetzij als onvermoeibare kracht achter de schermen.

De trekker van het carnavalsfeest, Fundashon J.A.G., hield donderdag haar eerste persconferentie over het komende carnavalsseizoen bij het Riffort Village. Daarmee gaven ze het startschot voor de opening van het carnavalsseizoen 2019. Dat deed voorzitter Hubert ‘Juni’ Aniceta samen met de minister van Cultuur, Marilyn Alcalá-Wallé.

Bij de bekendmaking van de ‘Baluarte 2019’ stond de organisatie onder meer stil bij het betreurenswaardige incident in 1988 toen de praalwagen van Grupo Globo twee dagen voor de Gran Marcha in

brand vloog. Het thema was dat jaar de ‘makaku’, de aap, het apachtige in de mens. Op de praalwagen lag een gigantische aap van negen meter lang op zijn buik. Zijn kop was alleen al vier meter hoog. Het beest was van betonijzer met kippengaas, zacht foam en bekleed met pluche. Nadat de radio berichtte over de ‘ramp’, schoten mensen te hulp. Rademaker bouwde met zijn team in twee dagen de aap weer op.

Behalve Rademaker wordt in 2019 ook Coca Cola Curaçao in het zonnetje gezet door de carnavalsorganisatie. De frisdrankgigant is de ‘Pila pa Carnaval 2019’. Dit eerbetoon heeft de carnavalsorganisator in het leven geroepen om instanties die het carnaval ondersteunen, te eren.

Place to be
De visie van Fundashon J.A.G. draait om innovatie van het carnavalsfeest en het verhogen van het toeristisch product van het volksevenement. Volgens Aniceta is Curaçao van januari tot en met maart volgend jaar ‘the place to be’. Lisette Jansen, de voorzitter van Fundashon Carnaval Banda Bou, vertelde dat het carnaval van Bándabou volgend jaar vijftig jaar bestaat. Het carnavalsfeest op het westelijk deel van het eiland belooft volgend jaar een hoogtepunt te worden. Op 5 januari 2019 is de opening van het Carnival Village bij het Rif Stadion met optredens van Gentz, Icons by GIO en de internationale band Kassav’.

Wachten op vergunningen

EZ Air bijna klaar voor vertrek

Foto: Harald Linkels

De komende dagen worden er proefvluchten uitgevoerd tussen Curaçao, Aruba en Bonaire.

KRALENDIJK — De Bonairiaanse luchtvaartmaatschappij EZ Air maakt zich op om binnen enkele weken een begin te maken met lijnvluchten tussen de ABC-eilanden. Het wachten is alleen nog op de afgifte van de laatste vergunningen door de Curaçaose burgerluchtvaartdienst (CCAA).

Volgens Harald Linkels, die namens investeerder Pensioenfonds Caribisch Nederland (PCN) in de raad van bestuur van het bedrijf zit, is alles in gereedheid gebracht voor de start van de vliegoperaties: “De personeelsbezetting is op orde en zowel onze piloten als het cabinepersoneel hebben met succes hun opleiding voltooid in het gebruik van de Beechcraft 1900D-toestellen waarmee we straks gaan vliegen.” Onder leiding van chef-piloot Franklin Antoin, die eerder als gezagvoerder op de Fokkers van Insel Air en Dutch Antilles Express vloog, heeft een eer-

ste groep Bonairiaanse en Curaçaose vliegeniers van EZ Air in de Verenigde Staten hun certificaat gehaald voor de Beechcraft 1900D. De maatschappij beschikt nu over twee volledige bemanningen en hoopt dat aantal later deze maand te verdubbelen wanneer een nieuwe groep EZ Air professionals uit de VS terugkeert. In de komende dagen zal EZ Air een aantal proefvluchten tussen Curaçao, Aruba en Bonaire uitvoeren. Inspecteurs van de CCAA vliegen als waarnemers mee om zich ervan te verzekeren dat de bemanning alle vluchtoperaties

goed kan uitvoeren. Linkels verklaarde dat de nieuwe luchtvaartmaatschappij niet van plan is om het noodlijdende InselAir uit de markt te werken, maar slechts de verbindingen tussen Bonaire en de eilanden in de regio wil verbeteren. Beide EZ Air-toestellen zullen op Bonaire gestationeerd worden en in eerste instantie een lijndienst onderhouden naar Curaçao en Aruba. Later komt daar St. Eustatius bij. PCN investeerde enkele miljoenen in de aankoop van de twee verkeersvliegtuigen die het kleine EZ Air van piloot René Linkels in staat stellen lijnvluchten te gaan uitvoeren. Tot dusver beperkte EZ Air zich tot charters en ambulancevluchten naar en van Colombia, waartoe het de beschikking heeft over twee Learjets.

Bonaire krijgt DigiD-balie

KRALENDIJK — Tijdens een gesprek van Unkobon met staatssecretaris Raymond Knops van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties deze week, heeft de staatssecretaris toegezegd dat er uiterlijk 31 maart volgend jaar een DigiD-balie zal worden geopend op Bonaire. De balie zal geplaats worden bij de Belastingdienst Caribisch Nederland.

DigiD is een afkorting van Digitale Identiteit. Met een DigiD kunnen Nederlanders met één inlogcode elektronisch terecht bij overheids-

diensten. Het kan worden aangevraagd op de website van DigiD. Net als Nederlanders die in het buitenland wonen, moe-

ten inwoners van de BES-eilanden naar een speciale DigiD-balie om hun activeringscode te ontvangen. Begin van dit jaar is een DigiD-balie op Aruba geopend en ook op Curaçao is inmiddels een DigiD-balie bij de Vertegenwoordiging van Nederland geopend. Unkobon vroeg in januari op welke termijn er op Bonaire een DigiD-balie zou worden geopend.

Bonairecursief Boe

Dit wordt geen serieus verhaal. We gaan even praten over koetjes en kalfjes. In een van de betere buurten van Bonaire, waar de bewoners hun schaapjes aardig op het droge hebben, grazen wij, twee Hollandse melkkoeien. Gezusterlijk naast elkaar, in de voortuin van een aardig optrekje. Het is een stil straatje waaraan we wonen. Er gebeurt weinig dat ons hart op hol slaat. De komst van de vuilniswagen is de meest enerverende belevenis van de week. Verder staan we hier een beetje de boel te bestieren, lekker in het zonnetje. Holy cow! Af en toe stopt er een busje met Amerikaanse cruisetoeeristen die ons bekoekeloeren. Wij zijn dan letterlijk zo coulant om uit de coulissen te treden en uitgebreid voor foto en film te poseren. Maar we laten ons mooi niet koeioneren door die lui. Wat een volk! Hebben ze nog nooit een koe gezien? Ja, als Triple Whopper® bij de Burger King. Zo dom als het achtereind van een, nou ja, vul zelf maar in. Nu even de koe bij de horens vatten, zonder ouwe col-

lega's uit de sloot te halen. Wij staan hier als eerbetoon aan onze Friese vriendinnen. De trots van de sappige graslanden. Fryslân boppe! Leeuwarden heeft Us Mem; Bonaire zijn ezels,

geiten en leguanen. En ons dus. Dat is een waarheid als een koe. Zo, dit vertelsel is nu wel helemaal uitgemolken. Dus verder koe st. Peter Bijsterbosch

Van Malmok tot Willemstoren inspireert Bonaire tot opvallende bespiegelingen over mens, dier en landschap. Soms ontroerend, ingetogen dan wel uitbundig, vaak met een glimlach. De verwondering regeert bij deze getuigenissen over een bescheiden eiland in een zee vol zegingskracht. Uw reactie is welkom via bonaire.cursief@gmail.com

Landelijke intocht Sinterklaas goed verlopen, elders veel onrust

ZAANDAM — De landelijke intocht van Sinterklaas in Zaanstad is goed verlopen. Volgens burgemeester Jan Hamming kwamen er een kleine 30.000 bezoekers naar de aankomst van de goedheiligman. De politie heeft vier personen aangehouden, onder meer voor het verstoren van de openbare orde. In andere steden, zoals in Leeuwarden, Rotterdam en Eindhoven, leidde de intocht tot veel onrust.

Op vier plekken in Zaanadam werd gedemonstreerd door voor- en tegenstanders van Zwarte Piet. Dit verliep zonder incidenten, zei Hamming. “Het is hartstikke goed verlopen. Een kinderfeest zoals een kinderfeest hoort te zijn.” Het was volgens hem een goede combinatie van het recht op vrijheid van meningsuiting en een veilig kinderfeest. “We hebben laten zien dat dat hier in Zaanstad kan.”

De intocht ging gepaard met strenge veiligheidsmaatregelen. “We hadden ons minutieus voorbereid. Het was een hele bijzondere operatie en we waren op alles voorbereid.”

Leeuwarden

In Leeuwarden verliep de Sinterklaasintocht rommelig. Voor de intocht ontstond een gespannen sfeer. Activisten van Kick Out Zwarte Piet (KOZP) stonden op het Wilhelminaplein tegenover supporters van Cambuur, die zich hadden opgesteld op de trappen van het gerechtsgebouw.

Toen de anti-Piet-activisten muziek begonnen te maken, kwamen de Cambuursupporters naar voren en begonnen Sinterklaasliederen te zingen. De politie vormde met een aantal busjes een barrière tussen de twee groepen en agenten stonden met de wapenstok en honden klaar om in te grijpen. Ook de ME stond paraat.

Nadat de Sinterklaasstoet voorbij gekomen was, bliezen de demon-

Foto: Shutterstock

stranten en de tegedemonstranten geleidelijk de aftocht en verdween ook het publiek.

Rotterdam

Op de Erasmusbrug in Rotterdam heeft de politie drie mensen aangehouden, één anti-Zwarte Pietbetoger en twee voorstanders.

Volgens de politie kwamen er twee auto's af op de groep mensen die demonstreerden tegen Zwarte Piet. De betogers wilden over de brug om terug te keren. Er werd uit een van de auto's een rookbom gegooid. De inzittenden wilden volgens de politie met de demonstranten op de vuist gaan, maar agenten kwamen tussenbeide en grepen in.

De Rotterdamse burgemeester had een speciale plek ingericht voor de tegenstanders van Zwarte Piet om

te demonstreren, maar die weigerden daar te gaan staan.

Aan de Erasmusbrug was een spandoek opgehangen met de tekst ‘Zwarte Piet is racisme’. Precies onder dat spandoek deelden zwartgeschminkte leden van anti-islambeweging Pegida snoepgoed uit.

Eindhoven

Voor de intocht ontstond op het Catharinaplein in Eindhoven een grimmige sfeer. Tegenover een relatief kleine groep van zo'n twintig activisten van Kick Out Zwarte Piet (KOZP) stonden ongeveer 250 hardkernsupporters van PSV.

Toen de KOZP-activisten op het plein aankwamen, zochten de voetbalsupporters direct de confrontatie door ertussenin te gaan staan en te schreeuwen. De politie dreef de twee

groepen uiteen en bleef ertussen staan, terwijl de PSV-fans met eieren, blikjes en pepernoten gooiden. Nadat Sinterklaas voorbij was gekomen, braken enkele supporters door het politiekordon. Zij werden door politie en ME tegengehouden. De KOZP-activisten werden aan de andere kant van het plein weggeleid en elders opgevangen.

Hoorn

In Hoorn heeft de politie een demonstratie beëindigd. Het protest was volgens de politie niet aangekondigd en er was sprake van provocatie tegen andere demonstranten. De groep van zo'n twintig man werd daarom weggeleid. “We gaan met deze mensen in gesprek”, aldus een woordvoerder van de politie. Volgens de politie is er niemand aangehouden.

Renteverhoging kan oud-student veel kosten

DEN HAAG — Als de kabinetsplannen om de rente op studieschulden te verhogen doorgaan, kan dat studenten die na hun afstuderen bovenmodaal verdienen duizenden euro's extra kosten. Minister Ingrid van Engelshoven heeft cijfers naar de Tweede Kamer gestuurd waar dat uit blijkt. Het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO) noemt de hogere lasten ‘een schande’ en noemt het ‘te gemakkelijk om de staatskas te spekken met het geld van studenten’.

Wie een gemiddelde schuld heeft van 21.000 euro, na het afstuderen 80.000 euro bruto per jaar verdient en de lening in 35 jaar terugbetaalt, is straks zo'n 5000 euro meer aan rente kwijt dan nu, rekent het ministerie voor. Onder het nieuwe regime dat de minister voorstelt, wordt de rente vanaf 2020 tien jaar vastgezet. Nu is dat nog vijf jaar. Die langere rentevaste periode leidt tot een renteverhoging, die het ministerie schat op 0,78 procentpunt. In het rekenvoorbeeld staat

dat oud-studenten met lage of middeninkomens er niet op achteruitgaan. Voor wie bijvoorbeeld 40.000 euro bruto verdient, blijft het maandbedrag gelijk. Dat heeft te maken met de voorwaarden die het leenstelsel, voor wat de regering betreft, sociaal maken: wie minder verdient, hoeft minder af te lossen.

De Tweede Kamer moet nog stemmen over de voorgestelde wijziging, die in het regeerakkoord staat en moet gaan gelden voor jongeren die in 2020 aan hun studie beginnen. De achterban van coalitiepartij CDA sprak zich onlangs tijdens een congres tegen de renteverhoging uit, op aangeven van jongerenorganisatie CDJA. Daarop liet de Tweede Kamerfractie weten met de jongeren in gesprek te zullen gaan.

Van Engelshoven wijst er in haar schrijven op dat studenten die vervroegd hun studieschuld aflossen minder geld aan rentelasten kwijt zijn, maar ISO-voorzitter Tom van den Brink concludeert dat ‘studenten weer de pineut zijn’.

Brand Duitsland kost varkens het leven

METTINGEN — Door een brand in een varkensbedrijf in Duitsland zijn ongeveer 1700 dieren om het leven gekomen.

De politie sprak eerder van 2500 dode varkens, maar stelde dat later bij. De brand woedde vanoch-

tend in een bedrijf in Mettingen, een plaats nabij de grens bij Enschede.

De brandweer zette ongeveer honderd mensen in om het vuur te bedwingen. De oorzaak is niet bekend. Het vuur brak uit in een schuur en sloeg over naar vier stallen. Er raakten geen mensen gewond.

Jongeren steeds later ouderlijk huis uit

DEN HAAG — Bijna een op de vijf (18 procent) 25- tot 30-jarigen in Nederland woont nog bij de ouders. In 2010 was dit 14 procent, blijkt uit cijfers van statistiekbureau CBS.

Dat steeds meer late twintigers nog thuis bij hun ouders wonen, is een trend in bijna heel Europa. Gemiddeld gaat het om 42 procent thuiswonende jongeren in de EU-landen, tegen 38 pro-

cent in 2010. België laat in deze periode een opvallende verschuiving zien, van 21 naar 35 procent.

Ook in Ierland blijven relatief veel meer 25- tot 30-jar-

igen bij hun ouders wonen. Volgens het CBS komt dit echter het meest voor in Zuid- en Oost-Europa, Kroatië, Griekenland en Malta voorop. In de Scandinavische EU-landen zijn deze percentages het laagst.

Dat jongeren langer thuis blijven wonen heeft verschillende oorzaken, zoals

studieschulden, werkloosheid en een gebrek aan betaalbare woonruimte.

In alle Europese landen verlaten mannen minder vaak het ouderlijk huis dan vrouwen. In Kroatië woont 86 procent van de mannen (25 tot 30 jaar) nog bij de ouders, het meest van de hele EU.

Finland roept Russische ambassadeur op matje

HELSINKI — De Russische ambassadeur in Finland moet zich maandag verantwoorden voor een grote verstoring van het Finse GPS-systeem tijdens de recente NAVO-oefening in de Baltische Zee. Dit maakte de Finse regering gisteravond bekend. Door de verstoring, die volgens het Finse ministerie van Buitenlandse Zaken vanaf Russisch grondgebied kwam, viel het GPS-systeem in het noorden van Finland uit.

“Verstoring is een serieuze zaak en hindert de burgerluchtvaart. We zullen handelen jegens Rusland, we zullen dit bespreken en we verwachten antwoorden”, zei minister van Buitenlandse Zaken Timo Soini op televisie.

Finland is geen NAVO-lid, maar deed als bondgenoot mee aan Trident Juncture, de grootste NAVO-oefening sinds het einde van de Koude Oorlog. Aan de oefening, die woensdag eindigde, namen 50.000 militairen uit 31 landen deel. Ook Noorwegen heeft Rusland beschuldigd van verstoring van het GPS-systeem tijdens de oefening. Rusland ontkent alle betrokkenheid.

Weer meer doden en vermisten in Californië

Foto: AFP

Een lijkwagen staat voor een afgebrande woning, waar onderzoekers de stoffelijke resten van een omgekomen bewoner verzamelen.

PARADISE — Het aantal dodelijke slachtoffers van de bosbranden in Californië is opgelopen naar minstens 71 en meer dan 1000 mensen worden vermist. Dit heeft sheriff Kory Honea van Butte

County gisteravond bekendgemaakt. Dat zijn er bijna 400 meer dan een dag eerder, maar het is mogelijk dat namen meer dan 1000 mensen worden vermist. Dit heeft sheriff Kory Honea van Butte

County gisteravond bekendgemaakt. Dat zijn er bijna 400 meer dan een dag eerder, maar het is mogelijk dat namen meer dan 1000 mensen worden vermist. Dit heeft sheriff Kory Honea van Butte

delijkste en meest verwoestende uit de geschiedenis van Californië. Butte County, waar ook het bijna geheel verwoeste stadje Paradise ligt, is het district dat het zwaarst is getroffen.

Noord-Korea op punt Amerikaan vrij te laten

SEOUL — Noord-Korea staat op het punt een Amerikaan vrij te laten die vorige maand werd gearresteerd. Dat melden Amerikaanse en Zuid-Koreaanse media vandaag.

Het gaat om Bruce Byron Lowrance, die op 16 oktober werd aangehouden toen hij vanuit China illegaal de grens met Noord-Korea passeerde. Volgens Noord-Koreaanse staatsmedia heeft de Amerikaan verklaard dat hij voor de Amerikaanse inlichtingendienst CIA werkte. De vrijlating zou een teken van toenadering zijn, nu de gesprekken tussen de VS en Pyongyang over het kernwapenprogramma van het land zijn vastgelopen.

Excuses van Zwarte Cross na chaos kaartverkoop

LICHTENVOORDE — Alle kaarten voor Zwarte Cross zijn vandaag in korte tijd uitverkocht. Nooit eerder ging dat zo snel. De festivalorganisatie biedt excuses aan voor het chaotische verloop van de kaartverkoop.

De website van het festival raakte vandaag direct overbelast, ondanks de voorbereidingsmaatregelen die waren getroffen.

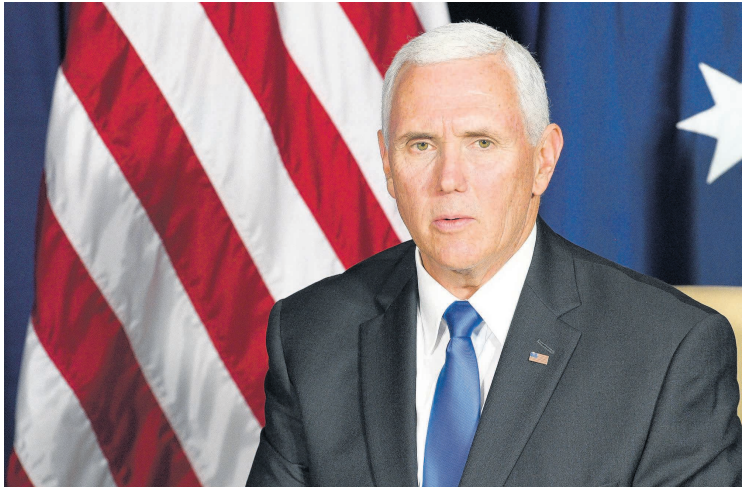
“Dat er vandaag meer vraag dan aanbod zou zijn hadden wij verwacht. Sterker nog,

wij hielden rekening met het binnen een dag uitkopen van de Zwarte Cross 2019. Echter, de manier waarop dit gegaan is, verdient allerminst de scheurheidsprijs”, vermeldt de organisatie. “De hele gang

VS willen verantwoordelijken moord Khashoggi

WASHINGTON — De VS zullen de mensen achter de moord op de Saudische journalist Jamal Khashoggi niet aan hun straf laten ontkomen.

Dat zei vicepresident Mike Pence. De Amerikaanse inlichtingendienst CIA is volgens Amerikaanse media tot de conclusie gekomen dat de Saudische kroonprins Mohammed bin Salman de opdracht gaf voor de moord. “De VS zijn vastbesloten iedereen die voor deze moord verantwoordelijk is ter verantwoording te roepen”, sprak Pence in Papoea-Nieuw-Guinea, waar hij een Azië-top bijwoont. Tussen de VS en Saudi-Arabië zijn

Mike Pence

op dit moment goede banden. Khashoggi werd op 2 oktober in het Saudische

consulaat in Istanbul vermoord, even nadat hij daar naar binnen was gegaan.

Euro

In de min

AMSTERDAM — De aandelenbeurs in Amsterdam is gisteren in het rood gesloten. Elders in Europa waren ook koersverliezen te zien. Beleggers bleven voorzichtig door onder meer de brexitperikelen. Verder maakten de nieuwe financiële doelen van ABN Amro weinig indruk op het Damrak.

De AEX-index op Beursplein 5 eindigde 0,5 procent lager op 522,43 punten. De MidKap daalde 1 procent tot 712,17 punten. De beursgraadmeters in Frankfurt, Londen en Parijs gingen tot 0,2 procent omlaag.

In de AEX was ABN Amro een van de sterkere dalers met een min van 2 procent. Volgens analisten borduren de meeste nieuwe doelen die de bank tijdens een investerdersdag presenteerde voort op de bestaande doelstellingen. Ook zijn de groei-vooruitzichten wat aan de vlakke kant. Biotechnoloog Galapagos voerde de stijgers bij de hoofdfonds aan met een plus van 1,2 procent. Verder kreeg Philips (min 0,1 procent) een adviesverlaging van ING.

De Europese chipbedrijven kampten met tegenvallende resultaten en vooruitzichten van de Amerikaanse chipontwikkelaar Nvidia. In Parijs zakte STMicroelectronics 1,2 procent. ASML, ASMI en Besi verloren in Amsterdam tot 3 procent aan waarde.

De euro was 1,1407 dollar waard, tegen 1,1330 dollar een dag eerder. Een vat Amerikaanse olie werd 0,6 procent duurder op 56,79 dollar. Brentolie klom 0,6 procent in prijs tot 67,02 dollar per vat.

Wall Street

Hoger

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn gisteren overwegend hoger gesloten. De handel kreeg wat steun van opmerkingen van president Donald Trump, dat China een handelsdeal wil sluiten en dat mogelijk kan worden afgezien van verdere importhefningen op Chinese goederen. Chipbedrijf Nvidia had een zeer slechte dag door tegenvallende cijfers en verwachtingen.

De Dow-Jonesindex eindigde 0,5 procent hoger op 25.413,22 punten. De brede S&P 500 steeg 0,2 procent tot 2736,14 punten. De technologiebeurs Nasdaq leverde 0,2 procent in tot 7247,87 punten.

Trump zei dat China een vrij volledige lijst met handelsvoorstellen heeft opgesteld, al is die nog niet helemaal compleet. Trump heeft later deze maand een ontmoeting met de Chinese president Xi Jinping op de G20-bijeenkomst in Argentinië. Trump had al eerder laten weten dan graag tot een handelsakkoord te willen komen met de Chinezen.

Nvidia ging bijna 19 procent onderuit. Het concern dat ook grafische kaarten maakt, kwam donderdag nabeurs met prognoses voor het lopen-de kwartaal die veel zwakker waren dan verwacht, mede door een sterk afgenomen vraag naar chips voor het delven van cryptomunten.

Warenhuisketen Nordstrom kreeg een verlies van bijna 14 procent aan de broek. De resultaten en vooruitzichten vielen slecht bij beleggers. Viacom (plus 3,6 procent) kwam eveneens met cijfers naar buiten. Het film- en televisiebedrijf boekte in het afgelopen kwartaal een hogere omzet dan verwacht, geholpen door goede prestaties van filmstudio Paramount. De nettowinst viel daarentegen lager uit.

‘Lichtpunt in herstel Surinaamse economie’

PARAMARIBO — Het IMF ziet lichtpunten in het herstel van de Surinaamse economie. Dit kwam gisteren naar voren in een bestuursvergadering van het IMF waarbij het Suriname-rapport over de recente economische ontwikkelingen en beleidsvooruitzichten zijn behandeld, meldt het Surinaamse Nationaal Informatie Instituut (NII). De analyse betreft de periode 2016-2018 en de verwachtingen voor 2019 en erna. Bestuursleden of executive directors, die 189 landen vertegenwoordigen, gaven aan het eens te zijn met de analyse van het IMF-stafteam en spraken ook hun steun uit voor de beleidsvoornemens van de Surinaamse autoriteiten.

Het IMF-team onder leiding van misiehoofd Ali Alichi geeft in het rapport aan dat Suriname herstelt van de diepe recessie van 2015-16, de groei weer positief is, de inflatie is teruggebracht tot enkelvoudige cijfers, de reële rente is gestegen en de externe positie is versterkt, zo schrijft de Ware Tijd. Het team wijst erop dat de economie sterk afhankelijk blijft van de minerale sector en dat fiscale, monetaire en banksector-kwetsbaarheden nog aanwezig zijn. Als hoofdaanbeveling stelt het stafteam dat gerichte acties vereist zijn om de begrotingspositie op een duurzaam pad te brengen, het monetaire kader te moderniseren, het bankwezen te versterken en de basis te leggen voor sterke, duurzame groei.

Het rapport bevat tevens de gedachteswisseling, en de beleidsdiscussie die met de autoriteiten is gevoerd. Het eerste punt waarover instemming bestaat is dat de economie van Suriname na een diepe recessie is gestabiliseerd en dit een deur opent om langdurige problemen aan te pakken. De stabilisatie van de economie creëert een kans om de centrale uitdagingen in de vorm van de zwakke begrotingssituatie en een hoge overheidsschuld, de zwakke plekken in de banksector en de nodige economische diversificatie en structurele hervormingen aan te pakken. De instelling van InvestSur wordt als een

mijlpaal ervaren en ook het bestuur moedigt aan dat de rol van InvestSur succesvol wordt uitgevoerd.

Als tweede is geopperd dat de externe positie is verbeterd door de toename van de export van goud maar vooralsnog kwetsbaar blijft vanwege het volatiel karakter van de internationale grondstoffenprijzen en zolang de exportbasis eenzijdig blijft. Het geschikte antwoord, zowel voor het stafteam als voor de autoriteiten, is een voortgaande diversificatie van de economie, waartoe de randvoorwaarden aangesterkt dienen te worden, zoals verbetering van het businessklimaat, oplossen van financieringsbelemmeringen voor de private sector en een stabiele macro-economie. De autoriteiten zien echter meer heil in een stabiele wisselkoers dan in een volledig zwevende, zolang er echter sprake is van voldoende vreemde valutaliquiditeit en een import-dekkende deviezenreserve.

De autoriteiten en het IMF zien ook uitdagingen in het verlengde van het overheidsfinanciën beleid, het schuldenbeleid en het internationale investeringsbeleid. Voor het overheidsfinanciënbeleid is de sleutel het creëren van een gebalanceerde oplossing voor de vele uitdagingen. De overheidsschuld in relatie tot het bbp is hoog en dient te worden verminderd, zonder de ruimte

voor nodige investeringen op te offeren. Uitgaven-prioritering is daarom essentieel en het voorkeur geven aan groei-gerichte kapitaalinvesteringen. Het aangaan van leningen tegen zachte voorwaarden en het vroeger aflossen van dure leningen passen ook binnen deze strategie. Voorts is de overheid het eens met de introductie van een middellange termijn anker voor fiscaal beleid, zoals het tekort van de niet-minerale sector, en een afstemmen tussen de besparingen via het spaar- en stabilisatiefonds met het middellange-termijnschuldentrajec en met de planning van ontwikkelingsinvesteringen.

In de diepte van het overheidsfinanciënbeleid zijn het treffen van inkomstenverhogende maatregelen en het terugdringen van de stijgende loonkosten en de uitgebreide subsidies de prioriteiten waarover de autoriteiten en de staf het eens bleken te zijn. De overheid benadrukte haar committering aan de btw en andere inkomstenbronnen, zoals de rij- en voertuigenbelasting, evenals aan de hantering van het middellange termijn fiscaal ijkpunt op basis van de primaire balans voor de niet-minerale sector.

De staf stelde dat de risico's voor de vooruitzichten op de korte termijn in evenwicht zijn, maar voor de middellange termijn kunnen toenemen. Een groei-economie is daarom noodzakelijk en de meest essentiële voorwaarde om fiscale en externe risico's te verminderen. Hierover zijn de autoriteiten en het IMF het volledig eens. Tijdens haar vergadering moedigde het IMF-bestuur het land aan om het huidige economische klimaat te gebruiken om beleidsbuffers op te bouwen, de veerkracht te vergroten en een gediversifieerde en duurzame groei te bevorderen.

Groen licht overname vergelijker Independer

AMSTERDAM — Media-bedrijf De Persgroep mag vergelijkingsite Independer overnemen van verzekeraar Achmea. Dat heeft de Autoriteit Consument & Markt (ACM) bepaald. Volgens de toezichthouder blijft er na de overname voldoende concurrentie over.

De deal werd in oktober aangekondigd. Het exacte bedrag dat De Persgroep betaalt voor de site werd toen niet gemeld.

Achmea meldde een uiteinde-lijk ‘transactieresultaat’ voor de verzekeraar van 150 miljoen euro. Independer is naar eigen zeggen het grootste digitale vergelijkings- en adviesplatform van Nederland voor verzekeringen, bancaire producten, hypotheken en energie, met jaarlijks zo'n 17 miljoen bezoekers. Het bedrijf is gevestigd in Hilversum en telt circa 300 medewerkers. Er worden per jaar via de site circa 6 miljoen vergelijkingen gedaan.

Trump: China wil handelsdeal met VS

WASHINGTON — China wil een handelsdeal sluiten met de Verenigde Staten, waardoor mogelijk kan worden afgezien van verdere Amerikaanse importheffingen op Chinese goederen. Dat heeft president Donald Trump gisteren gezegd.

Trump zei dat China een vrij volledige lijst met 142 handelsvoorstellen heeft opgesteld, al is die nog niet helemaal compleet. Er missen nog vier of vijf grote zaken, aldus de president op een persconferentie in Washington. “China wil een deal sluiten en ze hebben een lijst met dingen gestuurd over wat ze bereid zijn te doen. Het is een lange lijst en nog niet helemaal acceptabel voor mij. Maar ik denk dat we het extreem goed doen voor

wat betreft China.” Trump heeft later deze maand een ontmoeting met de Chinese president Xi Jinping op de G20-bijeenkomst in Argentinië. Trump had al eerder laten weten dan graag tot een handelsakkoord te willen komen met de Chinezen. Overigens zei de Amerikaanse handelsminister Wilbur Ross donderdag nog dat de ontmoeting van Trump en Xi naar alle waarschijnlijkheid niet tot een doorbraak in het handelsconflict zal leiden.

De VS en China hebben wederzijds importhefningen opgelegd. Trump beklagde zich lange tijd over het handelstekort dat de VS hebben met China. Ook heeft hij China beschuldigd van oneerlijke handelspraktijken.

‘Omzet Airbnb ruim boven 1 miljard dollar’

SAN FRANCISCO — De internetmarktplaats voor slaapplaatsen bij particulieren Airbnb heeft in het derde kwartaal een omzet geboekt van ‘aanzienlijk meer’ dan 1 miljard dollar. Dat schrijft zakenkrant Financial Times op basis van een interne memo van de onderneming.

Volgens de memo was de hoge omzet te danken aan groei bij internationale boekingen.

Er werd daarbij gewezen op sterke groei van boekingen in Peking en Mexico-Stad. Het is volgens Airbnb het sterkste kwartaal in het tienjarige bestaan van het Amerikaanse bedrijf. Er werden niet meer financiële details gemeld in de memo. Airbnb wordt gezien als een belangrijke kandidaat om in 2019 naar de aandelenbeurs te gaan. De waardering van het bedrijf zou momenteel rond 31 miljard dollar bedragen.

VW schakelt tandje bij met elektrisch rijden

Foto: AFP

WOLFSBURG — Volkswagen gaat flink dieper in de buidel tasten voor een overstap naar volledig elektrische en zelfrijdende auto's. Dat blijkt uit de nieuwe investeringsplannen die het bestuur van het Duitse autoconcern gisteren heeft goedgekeurd.

In de periode tot en met 2023 wil Volkswagen in totaal 44 miljard euro steken in nieuwe technologieën, fabrieken en materieel voor ontwikkeling van elektri-

sche en autonoom rijdende auto's. Dat is 10 miljard euro meer dan de Duitsers aanvankelijk hadden begroot en goed voor een derde van alle uitgaven die

het concern de komende vijf jaar doet. Het geld voor de investeringen moet onder meer met behulp van herstructureringen en kostenbesparingen worden vrijgemaakt. Onder de dit voorjaar aangetreden topman Herbert Diess staat Volkswagen ook meer open voor samenwerkingen die de kosten drukken.

Volkswagen zet volgend jaar de eerste volledig elektrische modellen van zijn duurdere merken Porsche

en Audi op de markt. Vanaf 2020 willen de Duitsers ook goedkopere elektrisch aangedreven auto's aanbieden. Het imago van Duitse automakers, en met name Volkswagen, heeft een fikse deuk opgelopen na het dieselschandaal dat in 2015 aan het licht kwam. Het is voor de industriegiganten zaak snel met minder vervuulende alternatieven te komen, nu steeds meer steden en overheden met strengere emissie-eisen voor auto's komen.

S&P handhaaft hoogste kredietstatus Nederland

LONDEN — Kredietbeoordelaar Standard & Poor's (S&P) houdt de kredietwaardigheid van Nederland op het allerhoogste niveau. Het ratingbureau geeft de toprating AAA.

Het vooruitzicht staat op stabiel, wat betekent dat er voorlopig geen kans is op een afwaardering van de hoogste kredietstatus voor

Nederland bij S&P. Het bureau wijst bijvoorbeeld op de rijkdom van Nederland, de brede economie en het verstandige overheidsbeleid. S&P verwacht dat de Nederlandse economie de komende tijd blijft groeien, met een verdere daling van de staatsschuld. Een afwaardering van Nederland is op dit moment erg onwaarschijnlijk, aldus S&P.

NEW YORK				AMSTERDAM			
		16-Nov				16-Nov	
DOW JONES	25.289,27	0.00%	AEX	523.55	-0.26%		
S&P 500 INDEX	2.730.20	0.00%	ARCELMITTAL	21.87	0.44%		
NASDAQ	7.244.29	-0.20%	AEGON NV	5.32	-1.52%		
AMAZON.COM INC	1.603.41	-0.99%	KONINKLIJKE AHOL	22.96	0.50%		
APPLE INC	194.50	1.61%	AKZO NOBEL	74.18	-0.27%		
BAIDU INC-SP ADR	185.41	-1.59%	ASML HOLDING NV	148.60	-2.43%		
BERKSHIRE HATH-B	217.70	0.15%	DSM (KONIN)	78.88	0.00%		
BOEING COITIE	338.92	-0.76%	HAL TRUST	140.20	0.72%		
CITIGROUP INC	64.70	0.15%	HEINEKEN NV	79.64	-0.28%		
COCA-COLA CO	49.81	0.15%	ING GROEP NV	10.86	-0.73%		
COSTCO WHOLESALE	227.76	0.95%	KPN (KONIN) NV	2.40	0.13%		
WALT DISNEY CO	116.64	-0.40%	KONINKLIJKE PHIL	33.16	0.38%		
3D SYSTEMS CORP	13.03	1.32%	RANDSTAD NV	42.66	0.49%		
EBAY INC	28.05	-0.44%	ROYAL DUTCH SHA	27.20	0.48%		
FACEBOOK INC-A	139.93	-2.73%	TOMTOM	7.87	-0.38%		
GENERAL ELECTRIC	7.94	-2.88%	TOTAL SA	50.28	0.34%		
ALPHABET INC-A	1,066.94	0.36%	UNILEVER NV-CVIA	49.04	0.65%		
HP INC	24.22	0.19%	W.P. STEWART HOL	462.72	1.03%		
HOME DEPOT INC	176.74	-0.35%					
INTEL CORP	48.96	1.77%	[SCOTIABANK FUNDS]				15-Nov
JOHNSON&JOHNSON	145.44	0.65%	MONEY MARKET				13.2940
MICROSOFT CORP	107.28	0.00%	US DOLLAR BOND				2.9694
PROCTER & GAMBLE	94.47	0.68%	GLOBAL GROWTH				2.9670
ROYAL DUTCH-ADR	61.96	0.48%	US GROWTH				16.0327
STARBUCKS CORP	67.74	0.18%	CANADIAN GROWTH				2.5411
TWITTER INC	33.81	1.99%	FUNDS				15-Nov
WALMART INC	97.94	1.61%	BGF CONT EUR FLEX				25.98
[EXCHANGE TRADED FND]				BGF EMTK BOND			
ALERIAN MLP - AMLP	9.77	0.10%	BGF FIX INC GBL OP				16.97
ISH GBL HY BD - GHYG	47.49	-0.11%	BGF GBL ALLOCATION				13.86
ISH IBOXX HY BD - HYG	83.18	-0.41%	BGF USD CORE BOND				53.78
ISH SELECT DIV - DIVY	96.85	0.00%	BGF USD H YIELD BND				32.12
ISH MSCI EMTK - EEM	40.73	-0.22%	TEMPLETON GBL BND				25.27
ISH MSCI PAC - EPP	42.85	-0.14%	TEMPLETON ASIAN SM				45.54
ISH RUSSELL - IWV	161.04	-0.10%	[CURRENCIES]				16-Nov
ISH S&P 500 - SPY	163.21	-0.05%	YENUSD				113.2200
ISH EUROPE - IEV	41.68	-0.19%	EURUSD				1.1337
INVECO QQQ TRUS	167.64	-0.27%	CANUSD				1.3179
INVECO DB COMMO	16.23	1.31%	GBPUSD				1.2804
SPDR S&P INT DIV-DWX	36.53	-0.08%	[COMMODITIES]				16-Nov
SPDR S&P MID 400	339.18	-0.11%	OIL WTI				57.86
SPDR S&P 600 SMA	88.06	-0.13%	GOLD				1222.31
VANGUARD RET - VNO	80.17	0.30%	SILVER				14.39
WSDMOTR JAP H EQ-DXJ	51.93	-0.95%	WHEAT				514.75
Source Bloomberg							

A Standard Of Excellence Since 1916

MCB

MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center, Schottegatweg (Oost) z/n
P.O. Box 305, Curaçao, Tel. 466-1818, Fax. 466-1633
e-mail: pbis@mcb-bank.com, website: www.mcb-bank.com/pbis

Fout zilveren tientje duizenden euro's waard

Foto: Shutterstock

Een zilveren tientje met een foutje is voor 22.140 euro verkocht op een veiling. Op de munt is per ongeluk 6 september 1973 geslagen, terwijl er 4 september 1973 had moeten staan, meldt veilinghuis Heritage Auctions Europe in IJsselstein. Het zilveren tientje is uniek en het enige bekende exemplaar op de vrije markt,

waardoor de waarde zo groot is. De foute datum werd op tijd gecorrigeerd voor de massale productie van de munt. In binnen- en buitenland was er grote belangstelling voor de veiling van het exemplaar. Uiteindelijk was het een anonieme koper uit Nederland die de munt kocht.

Politie mag bij databank FBI met vingerafdrukken

Foto: Shutterstock

De politie krijgt binnenkort toegang tot de strafdata-bank van de FBI en van de Amerikaanse visumdienst. In ruil daarvoor gaat de Nederlandse criminelen-databank open voor de Amerikanen. John Riemen, hoofd van de landelijke politie-eenheid Centrum voor Biometrie in Zoetermeer spreekt van een 'belangrijke ontwikkeling'. De FBI-databank bevat vingerafdrukken van 70 miljoen criminelen, die van de visumdienst van 140 miljoen bezoekers, meldt Trouw. Hoeveel extra verdachten hierdoor tegen de lamp gaan lopen, is afwachten. Tot nu toe moest een verzoek om

vingerafdrukken te vergelijken, per individu via een rechtshulpverzoek worden aangevraagd, een omslachtige methode. Het moet om 'ernstige strafbare feiten gaan, waarbij specifieke omstandigheden aanleiding moeten geven', aldus de wet. In de Nederlandse databank met vingerafdrukken bevinden zich de gegevens van 1,3 miljoen veroordeelden en verdachten. Inmiddels delen twintig Europese landen gegevens van miljoenen vingerafdrukken. Die uitwisseling levert Nederland duizenden matches op, vooral met Duitsland en België.

Werk Hockney geveild voor 80 miljoen euro

Foto: APP

Het schilderij Portrait of an Artist (Pool with Two Figures) van David Hockney heeft op een veiling bij Christie's in New York 79,8 miljoen euro opgebracht. Het is een recordbedrag voor een werk van een nog levende kunstenaar. Het kunstwerk werd vooraf geschat op ruim 70 miljoen euro. Het werk uit 1972 van de 81-jarige Britse kunstenaar is een van zijn bekendste schilderijen. Op het doek staat een man in een roze jasje afgebeeld die kijkt naar een ander figuur dat onder water zwemt in een zwembad. Wie de koper is, heeft het veilinghuis niet bekendgemaakt. Hockney is razend populair om zijn grote, kleurige werken. Een tentoonstelling van zijn werk vorig jaar in Tate Britain in Londen trok bijna een half miljoen bezoekers en was daarmee de bestbezochte expositie in deze kunsttempel ooit. Aan-

sluitend werd de tentoonstelling met duizenden bezoekers per dag een blockbuster in het Centre Georges Pompidou in Parijs en het Metropolitan Museum of Art in New York. Het oude record voor een werk van een nog levende kunstenaar stond op een kleine 53 miljoen euro voor Balloon Dog van Jeff Koons. Het Van Gogh Museum in Amsterdam komt komend voorjaar met een expositie met werken van David Hockney en Vincent van Gogh. In Hockney - Van Gogh (1 maart tot en met 26 mei) wil het Van Gogh de 'onmiskenbare invloed' van Van Gogh op het werk van Hockney laten zien. "De bezoeker leert over de liefde van beide kunstenaars voor de natuur, hun gebruik van felle kleuren en het experimenteren met perspectief", belooft het museum.

Mensen

Erkenning voor Asha Pourier

Onlangs overhandigde de gedeputeerde van Cultuur, Edsel Cecilia, alsnog een erkenning aan Maximi 'Asha' Pourier-Wilsoe. Asha was uitgeroepen tot een van de ereburgers tijdens Dia di Boneiru, maar was op 6 september niet op het eiland aanwezig. De overhandiging vond plaats in een gezellige sfeer, in

aanwezigheid van haar man en twee kinderen.

Asha was erg dankbaar voor de erkenning, maar verklaarde dat wat zij voor de gemeenschap heeft gedaan en nog zal doen, zij doet vanuit haar hart en met passie voor haar medemens.

Vlamingen boos op Fransen om afschieten vogels

Foto: Shutterstock

In Vlaanderen zijn natuurbeschermers boos over het afschieten van beschermde weidevogels net over de grens aan de noordkust van Frankrijk. Dit gebeurt, terwijl in België dit jaar bijna 800.000 euro is besteed om de bedreigde wulp en de grutto te helpen.

"Het is onbegrijpelijk. We doen er in België alles aan om weidevogels te beschermen. Maar vliegen die vogels één meter over de grens met Frankrijk, dan staan daar jagers te wachten om hen af te schieten. Ze zetten zelfs lok-

vogels in om de dieren binnen schietsafstand te krijgen," zegt Hendrik Moeremans van de vereniging Natuurpunt tegen De Standaard. In tegenstelling tot de rest van Frankrijk, geldt aan de Franse noordwestkust geen jachtverbod op de wulp. Die streek is echter wel een populaire broedplaats voor de bedreigde vogelsoort. De Vlaamse minister van Natuur Joke Schauvliege bevestigt dat er een probleem is, maar dat gesprekken op Europees niveau voorlopig nog zonder resultaat zijn.

3100 jaar oude bronzen schat in beslag genomen

De Duitse politie heeft in Querfurt (Sachsen-Anhalt) een 3100 jaar oude bronzen schat in beslag genomen tijdens een huiszoeking. Het gaat om een bronzen beker, drie bronzen hangers en 94 andere voorwerpen van brons. "Dit is een offervondst, de stukken werden in de grond begraven als een offer aan de goden", zei archeoloog Harald Meller gisteren tijdens een presentatie in het Landesmuseum van Halle. "De hulpstukken en hangers behoorden tot een paardenharnas, het leer is natuurlijk niet meer voorhanden." De stukken werden medio september te koop aangeboden op een internetplatform. Een vrijwilliger van de bodembescherming merkte het op en bracht het museum op de hoogte. Over de herkomst van de schat en de aanbieder op internet is niets bekend.

Ook iets leuks voor de Mensen-pagina?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina. Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar: tlatorre@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Tsjetsjeense leider geeft 5-jarige Mercedes

Na een vermeende recordpoging push-ups heeft een vijfjarig kind uit Tsjetsjenië een splinternieuwe Mercedes gekregen van de Tsjetsjeense leider, Ramzan Kadyrov. De jongen, die in zijn geboorteland bekendstaat als de 'Tsjetsjeense Arnold Schwarzenegger', heeft het geschenk met zijn uitzonderlijke prestaties verdiend, zei Kadyrov gisteren tegen het Russische persbureau Ria Novosti. De jongen zou naar eigen zeggen binnen een paar uur meer dan 4000 push-ups hebben gedaan. De lande-

lijke recordpoging is echter niet erkend, volgens de autoritair geregeerde Russische republiek in de Noordelijke Kaukasus. Bij de overdracht van de dure auto demonstreerde de jongen zijn kracht en deed verschillende push-ups op de motorkap.

Marokko heeft snelste trein van Afrika

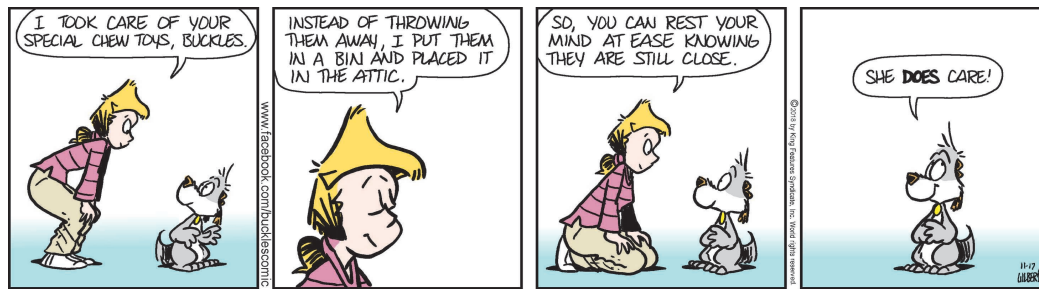
De snelste trein van Afrika is officieel in gebruik genomen in Marokko. Door de nieuwe verbinding halveert de reistijd tussen de steden Tanger en Casablanca. Marokkanen hebben even op de hogesnelheidslijn moeten wachten. De werkzaamheden duurden ongeveer zeven jaar en hebben bijna 23 miljard dirham (ruim 2 miljard euro) gekost, bericht staatspersbureau MAP. Het nationale spoorbedrijf ONCF verwacht dat jaarlijks zo'n zes miljoen passagiers gebruik

zullen maken van de verbinding.

De Franse president Emmanuel Macron (foto links) en koning Mohammed VI maakten donderdag een ritje in een van de nieuwe hogesnelheidstreinen, die zijn geleverd door het Franse Alstom. De treinen haalden tijdens de testfase snelheden van 357 kilometer per uur, maar zoeven straks met passagiers met snelheden van 320 kilometer per uur over het spoor.

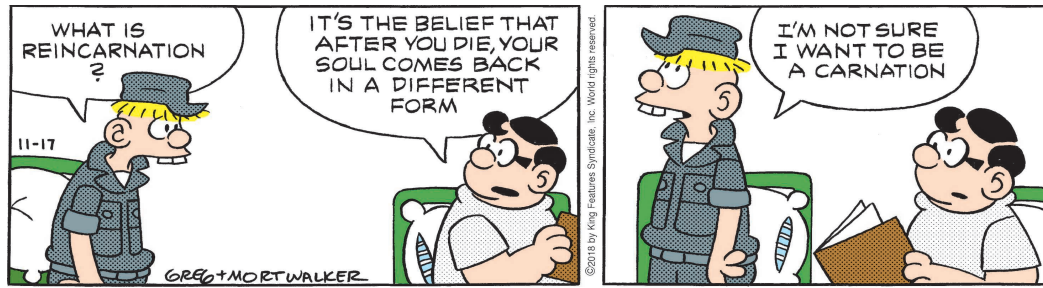
Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Oranje zet wereldkampioen Frankrijk te kijk

ROTTERDAM — De goed-nieuwsshow over de wederopstanding van het Nederlands elftal heeft met een zege op wereldkampioen Frankrijk een sensationele nieuwe aflevering gekregen (2-0).

De stunt leverde Oranje in ieder geval de status op van groepshoofd bij de loting voor het kwalificatietoernooi voor het EK van 2020. Nederland speelt ook in de volgende aflevering van de Nations League in de hoogste poule. Een gelijkspel maandag bij het gedegradeerde Duitsland volstaat zelfs voor de groepswinst en een ticket voor de halve finales van de nieuwe competitie van de UEFA. Wie had dat begin dit jaar na de loting durven dromen?

In de wetenschap dat één punt voldoende was, koos Frankrijk voor de speelwijze die de afgelopen zomer de wereldtitel opleverde. Het was best vreemd om te zien. Oranje, al twee grote eindronden niet van de partij, mocht de bal hebben. En de wereldkampioen wachtte met tien veldspelers op eigen helft totdat het na een foutje van de thuisploeg kon couteren.

Natuurlijk miste Frankrijk met Paul Pogba, Lucas Hernandez en Samuel Umtiti drie basisspelers en waren Anthony Martial, Alexandre Lacazette en Benjamin Mendy ook niet inzetbaar. Maar van een land dat topspelers voldoende heeft voor drie nationale elftallen zou je wat meer initiatief verwachten.

Met dezelfde basisspelers als vorige maand in het gewon-

Foto: AFP

Wijnaldum (voor) en Depay vieren het eerste doelpunt tegen de Fransen.

nen duel met Duitsland (3-0) ging Oranje geduldig op zoek naar een mogelijkheid om de hechte defensie van de bezoekers een beetje te openen. Frenkie de Jong voetbalde zoals vorige week in Rotterdam met Ajax bij Excelsior. Hij draaide steeds weer weg bij een tegenstander en vond bijna altijd een ploeggenoot. En als het een keertje bijna fout ging, dan veroverde Marten de Roon vaak weer de bal. Al na anderhalve minuut had Oranje op voorsprong kunnen komen. Hugo Lloris voorkwam echter dat Wijnaldum al snel scoorde. De middenvelder van Liverpool had in de 44e minuut wel succes

toen hij weer mocht aanleggen, nadat de hardwerkende Ryan Babel al op de Franse doelman was gestuit.

Ook op achterstand bleef Frankrijk bijna apathisch toekijken hoe Oranje brutaal op zoek ging naar een tweede treffer. Nederland was er twee keer heel dichtbij met Memphis Depay, die opnieuw liet zien dat hij in topvorm steekt. De spits van Oranje mocht in blessuretijd een strafschop nemen nadat Frenkie de Jong was neergelegd. Hij benutte de penalty met een stiftbal, vernederender kon het niet voor de verslagen wereldkampioen.

Sport

Debutante Veen redt hockeysters met 2 goals

CHANGZHOU — De Nederlandse hockeysters zijn in Changzhou met een zwaarbevochten zege begonnen aan de 23e en laatste editie van de Champions Trophy. De zesvoudige kampioen, die in China zeker niet op volle sterkte is neergestreken, versloeg Japan met 3-1. Vijf minuten voor tijd bracht Maria Verschoor de wereldkampioen voor de eerste keer op voorsprong. Daarna besliste Marijn Veen het duel. De 22-jarige debutante van Amsterdam had ook de gelijkmaker op haar naam gebracht.

Japan is de nummer veertien van de wereldranglijst. Eind juni verloor de Aziatische kampioen tijdens een vierlandentoernooi in Breda twee keer royaal van Oranje (4-1 en 8-2). De ploeg van bondscoach Alyson Annan

speelt morgen tegen Argentinië. De titelhouder verloor in de eerste wedstrijd met 2-1 van Australië.

Van de succesvolle WK-selectie ontbreken onder anderen spelbepalende speel-

sters als aanvoerster Carlien Dirkse van den Heuvel, Kelly Jonker en Lidewij Welten (allen geblesseerd). Kitty van Male besloot na de prolongatie van de wereldtitel afgelopen zomer in Londen te stoppen als international.

Het verjongde Oranje, met ook Renée van Laarhoven als debutante, had het vanaf het begin lastig tegen Japan. Het Nederlandse spel was slordig en miste tempo en creativiteit. Japan was in de eerste helft de gevaarlijkste ploeg, maar kon onder meer

uit twee strafcorners niet tot scoren komen.

Na de pauze, met goalie Anne Veenendaal voor Josine Koning, wist Japan wel een strafcorner te benutten. Daarna werd Oranje wat sterker, maar Caia van Maasakker (strafcorner) en Margot Zuidhof (schietkans) konden de gelijkmaker niet verzorgen. Met een gelukje kwam Veen in de 44e minuut van dichtbij alsnog tot scoren (1-1). Daarna strafte Nederland ook andere verdedigingsfouten van het vermoeide Japan trefzeker af.

Schoofs strandt in Taipei

TAIPEI — Tennisster Bibiane Schoofs heeft een goede week bij de zogenaemde WTA-challenger in Taipei niet kunnen bekronen met een finaleplaats.

In de halve eindstrijd verloor de dertigjarige Nederlandse van de als tweede geplaatste Luksika Kumkhum uit Thailand, de nummer 81 van de wereld. Schoofs verloor in twee sets van haar vijf jaar jongere tegenstandster: 7-5, 6-3.

Schoofs is de nummer 211 van de wereld. Kumkhum won eind vorige maand het toernooi in Mumbai. Bij dat evenement kwam Schoofs niet verder dan de tweede ronde.

Argentinië verslaat Mexico

CÓRDOBA — Argentinië heeft Mexico in een oefeninterland in Córdoba met 2-0 verslagen. Ramiro Funes Mori opende vlak voor de rust met een kopbal de score uit een vrije trap van Paulo Dybala. Met een eigen doelpunt besliste invaller Isaac Brizuela in het Kempes-stadion in de slotfase de wedstrijd. De Mexicaan trachtte een treffer van Mauro Icardi te voorkomen, maar kwam daarbij zelf tot scoren.

Ajaciéd Nicolás Tagliafico speelde als aanvoerder de hele wedstrijd bij Argentinië. PSV-aanwinst Erick Gutiérrez ging bij Mexico in de 74e minuut naar de kant. Land- en clubgenoot Hirving Lozano bleef in Nederland wegens een dijbeenblessure.

De twee teams spelen dinsdag in Mendoza opnieuw tegen elkaar. Ondanks de afwezigheid van sterspeler Lionel Messi, die na het teleurstellende WK even afstand heeft genomen van de nationale ploeg, is Argentinië onder interim-bondscoach Lionel Scaloni aan een goede reeks bezig.

De verdiende zege op Mexico was de derde overwinning onder zijn leiding en de vierde wedstrijd zonder tegentreffer.

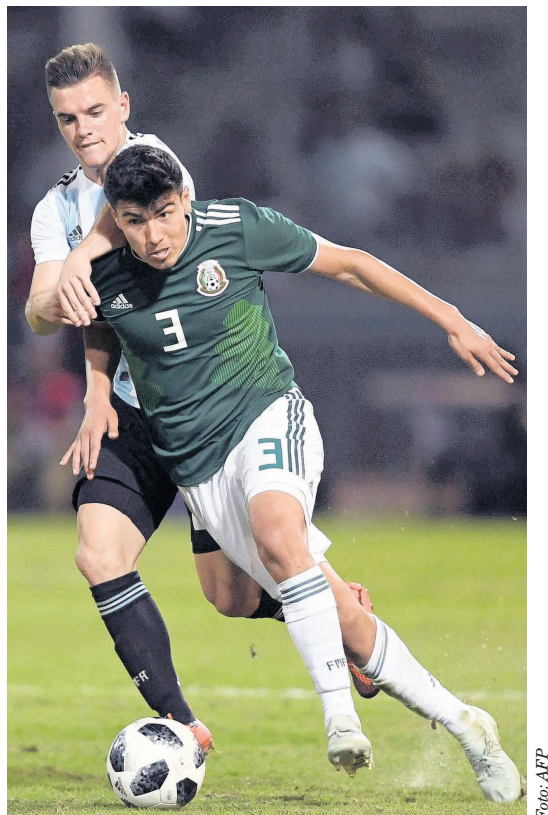

Foto: AFP

De Mexicaanse middenvelder Erick Gutierrez (r) en zijn Argentijnse rivaal Giovanni Lo Celso vechten om de bal.

Luiten blijft hangen in middenmoot

Foto: AFP

Francesco Molinari heeft de meeste kans om de Europese Tour van dit jaar te winnen.

DUBAI — Golfer Joost Luiten heeft zijn positie op de derde dag van het Tour Championship in Dubai nauwelijks kunnen verbeteren. De Rotterdammer ging rond in 70 slagen (-2). Daardoor bleef hij bij het slottoernooi van dit jaar, met de beste zestig spelers van de Europese Tour, hangen in de middenmoot.

Luiten begon als nummer 33 aan zijn derde omloop en vond zichzelf na afloop terug op de 32e positie. Hij speelde solide met drie birdies tegen één bogey. Met een totaal van 212 slagen heeft hij een achterstand van 10 slagen

op de Britse leider Danny Willett, die vandaag rondging in 68 slagen.

Het prijzengeld in Dubai bedraagt 8 miljoen dollar. De top tien van het eindklassement van de Europese Tour verdeelt nog eens een bonus van 5 miljoen dollar. Francesco Molinari heeft de meeste kans om de Europese Tour van dit jaar te winnen. Een plek bij de eerste zes in Dubai volstaat voor de Italiaan. Hij staat vooralsnog na drie ronden op de 28e plek met een score van 211. Zijn gevaarlijkste concurrent, de Engelsman Tommy Fleetwood, staat iets boven hem met een totaal van 210.

Heemskerk pakt goud en zilver op slotdag

SINGAPORE — Femke Heemskerk heeft bij de wereldbekerwedstrijden in Singapore (kortebaant) goud veroverd op de 800 meter. De Nederlandse zwemster tikte op de slotdag aan in een tijd van 8.33,00. "Dit is nog een mooie bonus. Echt 'out of the comfort zone' en ik ben heel blij dat ik die uitdaging ben aangegaan", liet ze opgetogen weten.

Heemskerk veroverde vandaag tevens zilver op de 100 meter vrije slag. De Neder-

landse zwemster eindigde in 51,29 seconden. Dat was voor haar een persoonlijk re-

cord. "Hier ben ik echt heel blij mee. Mijn pr was 51,37 en daarmee won ik 2014 de wereldtitel." Alleen haar Zweedse rivale Sarah Sjöström was sneller: 51,13. Ranomi Kromowidjojo eindigde als derde. De drievoudig olympisch kampioene finishte in 51,56. "Ik gaf iets te veel energie in de

eerste 50 meter, waardoor ik het niet super kon afmaken", blikte 'Kromo' terug op haar bronzen race. "Ik ga nu lekker naar huis om te zorgen dat er volgende maand nog een stapje bij kan." Kira Toussaint zwom zaterdag op de 200 meter rugslag een dik persoonlijk record: 2.03,59. Daarmee werd ze

vierde. Toussaint won vrijdag de 100 meter rugslag in een Nederlandse recordtijd (55,92). Op donderdag schreef ze met een Nederlands record de 50 meter rugslag op haar naam. Arno Kamminga eindigde vandaag als achtste op de 200 meter schoolslag in een tijd van 2.06,77.

Joeskov is Nuis en Roest te snel af

OBIHIRO — Denis Joeskov heeft tijdens de eerste wereldbeker schaatsen in Obihiro een tikje uitgedeeld aan olympisch kampioen Kjeld Nuis. De 29-jarige Rus schreef met een baanrecord van 1.44,55 de 1500 meter op zijn naam. Hij verwees Nuis naar de tweede plek (1.44,81). Patrick Roest pakte brons met 1.45,12. Thomas Krol haalde het podium net niet: vierde in 1.45,36.

Joeskov won vorig seizoen vier wereldbekerraces op de 1500 meter. De drievoudige wereldkampioen op de schaatsmijl mocht door de Russische dopingban echter niet meedoen aan de Winterspelen in

februari in Zuid-Korea. Nuis profiteerde destijds in Gangneung dankbaar van de afwezigheid van zijn grote rivaal. Sven Kramer reed in de B-groep de vierde tijd (1.48,10). Daarmee was de Friese kopman van Team Jumbo langzamer dan twee weken geleden bij de wereldbeker kwalificatie in Thialf (vijfde in 1.47,34). Door aanhouden de rugklachten meldde hij zich gisteren af voor de ploegachtervolging. Kramer staat nog wel op de deelnemerslijst van de 5000 meter morgen.

"Het was en is nog steeds het plan dat ik morgen van start ga", liet Kramer bij de NOS weten. "Maar deze rit op de 1500 meter viel gewoon tegen. Ik

hoopte op een lekker gevoel en een plaats bij de eerste twee, waardoor ik volgende week weer ik in de A-groep zou mogen meedoen. Maar van beide was geen sprake. Ik ben hier zeker teleurgesteld over. Ik heb last van mijn rug, ja, en dat is vervelend."

De suggestie dat hij beter met het vliegtuig naar huis zou kunnen gaan, wees Kramer een tikje aarzelend van de hand. "Ik ben natuurlijk niet voor maar één race naar Japan gekomen. Je hoopt stiekem op meer dan deze tijd op de 1500 meter, maar misschien is het wel tegen beter weten in. Het is echter nu nog te kort na mijn rit om me uit te spreken over de 5000 meter."

Zilver broer en zus Schouten op massastart

OBIHIRO — De massastart bij de eerste wereldbeker schaatsen in Obihiro heeft voor Nederland twee zilveren medailles opgeleverd. Zowel Irene als haar broer Simon Schouten eindigde na zestien ronden in Japan als tweede. In de eindsprint konden beiden hun leidende positie op het laatste rechte stuk net niet vasthouden.

Irene Schouten (26) moest haar meerdere erkennen in olympisch kampioene Nana Takagi uit Japan. Wereldkampioene Kim Bo-reum uit Zuid-Korea gleed als derde over de streep. Dankzij het goede kopwerk van Melissa Wijffje kon Schouten in de slotfase het tempo in de voorste geleiden flink opvoeren. De wereldkampioene van 2015 ging als koploper de laatste bocht in, maar zag Takagi toch nog voorbijkomen, tot groot enthousiasme van het Japanse thuispubliek. Schouten behaalde in febru-

ari bij de Winterspelen in Zuid-Korea olympisch brons op de massastart.

Bij de mannen deed Chris Huizinga het nodige voorwerk voor Simon Schouten, die in de laatste bocht slim binnendoor glipte en op weg leek naar de winst. Hij moest op de laatste meters echter alsnog voorrang verlenen aan de Italiaan Andrea Giovannini. De Zuid-Koreaan Cheonho Um eindigde als derde. Voor Schouten (27) was het zijn tweede wereldbekermedaille, na goud vorig seizoen in Minsk.

Fundacion pa Hende Muhe den Dificultad
 Bel: 583 5400 – Primavera 1-B
 Ma –Vr 8 am – 5 pm

STOP Huiselijk geweld!

Fundacion Alzheimer Aruba